

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური და მმართველობის ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის

შინაარსი:

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
---------------------------------------	---

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	6
სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	7
კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება	9

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია.....	10
2. მომზადების საფუძვლები	12
3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები.....	14
4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა	15
5. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები.....	20
6. იჯარები	21
7. სხვა გრძელვადიანი აქტივები	21
8. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში	22
9. მარაგები.....	22
10. საგადასახადო აქტივი	22
11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	23
12. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24
13. კაპიტალი.....	24
14. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები.....	25
15. ამონაგები.....	26
16. გაზის თვითღირებულება.....	26
17. მილსადენის იჯარის ხარჯი.....	26
18. სხვა ხარჯები.....	27
19. ფინანსური ხარჯები.....	27
20. პირობითი ვალდებულებები	28
21. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	29
22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	30
23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	31

მმართველობის ანგარიშგება	39
--------------------------------	----

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მფლობელებსა და ხელმძღვანელობას

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

პირობითი მოსაზრება

ჩავატარეთ შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ (შემდგომში - „კომპანია“) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგების, ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, რომელიც მოიცავს ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვას.

ჩვენი აზრით, პირობითი მოსაზრების საფუძველში მოცემული საკითხის ეფექტის გარდა, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

პირობითი მოსაზრების საფუძველი

როგორც მე-8 შენიშვნაშია აღწერილი, კომპანია ფლობს 40%-იან წილს მეკავშირე საწარმოში, რომლის ღირებულება 2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის 2,000 ათასი ლარი. კომპანიას არ გაუკეთებია მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის გაუფასურების ტესტირება ბაზს 36-ის „აქტივების გაუფასურების“ შესაბამისად. ჩვენ ვერ შევძელით მოგვეპოვებინა საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულება იმის შესახებ, გაუფასურებულია, თუ არა აღნიშნული ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში 2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. აქედან გამომდინარე, ჩვენ ვერ შევძელით განგვესაზღვრა საჭირო იყო თუ არა კორექტირების შეტანა მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციასთან და ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ სხვა ელემენტებთან დაკავშირებით.

აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში, „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები, რაც გულისხმობს შესაბამისობას „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ მიერ გამოცემული „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ მოთხოვნებთან და ამასთანავე ვასრულებთ ამავე კოდექსით განსაზღვრულ სხვა ეთიკურ ვალდებულებებს.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა

გვსურს, თქვენი ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-2 შენიშვნაზე, რომელიც გვიჩვენებს, რომ კომპანიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კლიენტი სანქცირებული პირია. ეს კლიენტი აგენერირებს კომპანიის ამონაგების მნიშვნელოვან ნაწილს. ეს მოვლენები და პირობები, მიუთითებს არსებითი განუსაზღვრელობის არსებობაზე, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს ბადებს კომპანიის უნართან დაკავშირებით, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ჩვენი მოსაზრება მოდიფიცირებული არ არის ამ საკითხთან მიმართებით.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია, რომელიც შეტანილია თანდართულ მმართველობის ანგარიშგებაში მიღებული გვქონდა აუდიტორის დასკვნის თარიღისთვის და მასზე პასუხისმგებელია კომპანიის ხელმძღვანელობა. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება. ამასთან დაკავშირებით, ვერ შევძელით დასკვნის გამოტანა იმის თაობაზე, ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია შეიცავს თუ არა არსებით უზუსტობას “პირობითი მოსაზრების საფუძველი” ნაწილში აღწერილი საკითხებიდან გამომდინარე.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საქმიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს ამის გარდა სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ გონივრული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას.

უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას;
- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;

- მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე, გამოვთქვამთ მოსაზრებას რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენება ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში და არსებობს თუ არა მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობები, რაც საფუძველიან ეჭვს ბაღებს კომპანიის შესაძლებლობაზე, საქმიანობა განაგრძოს როგორც ფუნქციონირებდმა საწარმომ. თუ დავრწმუნდით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებული ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე და თუ ასეთი განმარტებითი შენიშვნა არის შეუსაბამო, გავცეთ მოდიფიცირებული დასკვნა. ჩვენი დასკვნები ემყარება აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებზე და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

მოსაზრება

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- 2021 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაცია, თანხვედრაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით; და
- 2021 წლის მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით მოიცავს “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადონ „ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან მმართველობის ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და ასევე - მოიცავს თუ არა იგი “ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

აუდიტორის დასკვნაში წარმოდგენილ შედეგებზე პასუხისმგებელი გარიგების პარტნიორი:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის ნომერი **SARAS-A-720718**)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

29 აპრილი, 2022 წელი

- მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე, გამოვთქვამთ მოსაზრებას რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენება ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში და არსებობს თუ არა მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობები, რაც საფუძველიან ეჭვს ბაღებს კომპანიის შესაძლებლობაზე, საქმიანობა განაგრძოს როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავრწმუნდით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებული ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე და თუ ასეთი განმარტებითი შენიშვნა არის შეუსაბამო, გავცეთ მოდიფიცირებული დასკვნა. ჩვენი დასკვნები ემყარება აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებზე და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

მოსაზრება

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- 2021 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაცია, თანხვედრაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით; და
- 2021 წლის მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით მოიცავს "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადონ „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელი არიან მმართველობის ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და ასევე - მოიცავს თუ არა იგი "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

აუდიტორის დასკვნაში წარმოდგენილ შედეგებზე პასუხისმგებელი გარიგების პარტნიორი:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის ნომერი **SARAS-A-720718**)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

29 აპრილი, 2022 წელი

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(‘000 ლარში)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	5	16,752	15,295
აქტივების გამოყენების უფლება	6	1,144	1,835
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	7	69,991	65,633
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში	8	2,000	2,000
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსი	7	-	2,966
		89,887	87,729
მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები	9	8,799	9,063
საგადასახადო აქტივი	10	333	6,131
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	17,645	16,433
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	88,170	80,322
		114,947	111,949
სულ აქტივები		204,834	199,678
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	4,610	4,347
მიზნობრივი კაპიტალი	13	61,886	65,731
დამატებითი შენატანი კაპიტალში	13	14,098	14,098
გაუნაწილებელი მოგება	13	97,793	84,594
სულ კაპიტალი		178,387	168,770
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	6	556	1,394
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	13,494	15,290
		14,050	16,684
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	6	793	804
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	11,604	13,420
		12,397	14,224
სულ ვალდებულებები		26,447	30,908
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		204,834	199,678

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2022 წლის 29 აპრილს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი	_____	მ. შალამბერიძე
ფინანსური დეპარტამენტის უფროსი	_____	მ. არბელიძე

10-38 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(‘000 ლარში)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	5	16,752	15,295
აქტივების გამოყენების უფლება	6	1,144	1,835
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	7	69,991	65,633
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში	8	2,000	2,000
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსი	7	-	2,966
		89,887	87,729
მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები	9	8,799	9,063
საგადასახადო აქტივი	10	333	6,131
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	17,645	16,433
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	88,170	80,322
		114,947	111,949
სულ აქტივები		204,834	199,678
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	13	4,610	4,347
მიზნობრივი კაპიტალი	13	61,886	65,731
დამატებითი შენატანი კაპიტალში	13	14,098	14,098
გაუნაწილებელი მოგება	13	97,793	84,594
სულ კაპიტალი		178,387	168,770
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	6	556	1,394
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	13,494	15,290
		14,050	16,684
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	6	793	804
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	11,604	13,420
		12,397	14,224
სულ ვალდებულებები		26,447	30,908
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		204,834	199,678

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2022 წლის 29 აპრილს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

მ. შალამბერიძე

ფინანსური დეპარტამენტის
უფროსი

მ. არობელიძე

10-38 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(‘000 ლარში)

	შენიშვნა	2021	2020
ამონაგები	15	104,156	115,736
სხვა შემოსავალი		310	977
გაზის თვითღირებულება	16	(17,066)	(26,090)
მილსადენის იჯარის ხარჯი	17	(44,500)	(43,000)
სახელფასო ხარჯები		(15,802)	(13,370)
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	5,6	(2,679)	(3,010)
გადასახადები, გარდა მოგების გადასახადისა		(914)	(644)
სხვა ხარჯები	18	(4,560)	(3,708)
საოპერაციო მოგება		18,945	26,891
ფინანსური შემოსავალი	12	8,192	7,987
ფინანსური ხარჯი	19	(2,125)	(2,463)
ზარალი საკუროსო სხვაობიდან, წმინდა		(436)	(59)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		24,576	32,356

10-38 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“

კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(‘000 ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	მიზნობრივი კაპიტალი	დამატებითი შენატანი კაპიტალში	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს.	34,243	40,000	14,098	52,238	140,579
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	32,356	32,356
მიზნობრივი კაპიტალის ზრდა	-	60,000	-	-	60,000
მესაკუთრეზე განაწილება	(29,896)	(34,269)	-	-	(64,165)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,347	65,731	14,098	84,594	168,770
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	24,576	24,576
მიზნობრივი კაპიტალის ზრდა	-	20,000	-	-	20,000
საწესდებო კაპიტალის ზრდა	263	-	-	-	263
მესაკუთრეზე განაწილება	-	(23,845)	-	(11,377)	(35,222)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,610	61,886	14,098	97,793	178,387

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(‘000 ლარში)

	შენიშვნა	2021	2020
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		24,576	32,356
კორექტირებები:			
ცვეთა და ამორტიზაცია		2,679	3,010
გაუფასურების ანარიცხის ცვლილება	11	147	113
ზარალი (მოგება) ძირითადი საშუალებების გასვლიდან		11	(392)
ფინანსური შემოსავალი	12	(8,192)	(7,987)
ფინანსური ხარჯი	19	2,125	2,463
საკუროს სხვაობიდან მიღებული ზარალი		436	59
		21,782	29,622
(ზრდა) კლება საოპერაციო აქტივებში:			
მარაგებში		454	(640)
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში		(1,324)	(3,303)
საგადასახადო აქტივში		5,798	2,795
ზრდა (კლება) საოპერაციო ვალდებულებებში:			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		(5,889)	(4,673)
მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან, საპროცენტო ვალდებულებებისა და მოგების გადასახადის გადახდამდე		20,821	23,801
საიჯარო ვალდებულების პროცენტის დაფარვა		(137)	(180)
წმინდა ფულადი ნაკადები მიღებული საოპერაციო საქმიანობიდან		20,684	23,621
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
მიღებული პროცენტი		8,192	7,987
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(3,396)	(4,035)
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან მიღებული ფული		13	392
წმინდა ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		4,809	4,344
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
მიზნობრივი კაპიტალით მიღებული ფულადი სახსრები	13	20,000	60,000
სხვა გრძელვადიანი აქტივების შეძენა		(36,614)	(90,900)
საიჯარო ვალდებულებების ძირის გადახდა		(819)	(669)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(17,433)	(31,569)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა (შემცირება)		8,060	(3,604)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	12	80,322	84,315
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(212)	(389)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	12	88,170	80,322

10-38 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(‘000 ლარში)

1. ზოგადი ინფორმაცია

ა) ორგანიზაცია და საქმიანობა

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ (შემდგომში - „კომპანია“) დაარსდა 1999 წლის 30 დეკემბერს, შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიის სამართლებრივი ფორმით, როგორც ეს განსაზღვრულია საქართველოს „მეწარმეთა შესახებ კანონში“.

კომპანია რეგისტრირებულია შემდეგ მისამართზე: I კვარტლის მიმდებარედ (ნაკვეთი N1/40), გლდანის საცხოვრებელი რაიონი, ქ. თბილისი, საქართველო. კომპანიის მარეგისტრირებული ორგანო არის ისნის რაიონის სასამართლო და რეგისტრაციის ნომერი # 7/4-1350. კომპანიის სარეგისტრაციო ნომერია 206103722.

კომპანია მართავს საქართველოს ტერიტორიაზე მთავარ მაგისტრალურ გაზსადენ სისტემას, რომლის მფლობელია შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრე“ (სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ შვილობილი კომპანია). თავისმხრივ, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ მფლობელი არის საპარტნიორო ფონდის მეშვეობით, საქართველოს მთავრობა. კომპანია ერთადერთი ლიცენზირებული გაზის გადამზიდავია საქართველოში. არსებული ლიცენზია გაიცა 2009 წლის 10 დეკემბერს უვადოდ.

კომპანიის შემოსავალი, რომელსაც ის იღებს შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრის“ კუთვნილი მაგისტრალური გაზსადენის სისტემის ოპერირებით, შედგება შემდეგისგან:

- 1) ბუნებრივი გაზის ტრანზიტი რუსეთის ფედერაციიდან ზემოაღნიშნული მაგისტრალური გაზსადენის საშუალებით სომხეთის რესპუბლიკაში. ერთადერთ მომხმარებელს წარმოადგენს შპს „გაზპრომ ექსპორტი“, რომელიც ოპერირებს რუსეთის ფედერაციაში. აღნიშნული მომსახურება რეგულირდება შესაბამისი ხელშეკრულებებით, მისი დამატებებით ან/და მასში შესული ცვლილებებით, რომელიც დგინდება მხარეებს შორის მოლაპარაკების შედეგად;
- 2) ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირება საქართველოს მასშტაბით, ძირითადად დისტრიბუციის კომპანიებისათვის, სამრეწველო საწარმოებსა და თბოელექტროსადგურებისათვის. 2021 და 2020 წლის პერიოდებისთვის ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ტარიფი განისაზღვრებოდა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის სამწლიანი დადგენილებით, ყოველ ტრანსპორტირებულ 1000 კუბურ მეტრ გაზზე 18.95 ლარის ოდენობით;
- 3) გაზის რეალიზაცია სხვა მომხმარებლებზე საქართველოში. აღნიშნული ხელშეკრულებები ფორმდება 1 წლის ვადით და ეფუძნება ინდივიდუალურ მოლაპარაკებებს მხარეებს შორის. აღსანიშნავია, რომ 2021 წელს გაზის რეალიზაცია მომხმარებლებზე არ განხორციელებულა;
- 4) გაზგასამართი სადგურების ტექნიკურ მომსახურებასთან დაკავშირებული შემოსავლები. აღნიშნული ხელშეკრულებები ეფუძნება ინდივიდუალურ მოლაპარაკებებს მხარეებს შორის.

2021 და 2020 წლების განმავლობაში განვითარებულმა შემდეგმა ცვლილებებმა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოახდინა და მომავალშიც მოახდენს კომპანიაზე:

საქართველოს სოფლებში მილსადენების მშენებლობის პროექტი

კომპანია საქართველოს მთავრობის განკარგულების საფუძველზე წლებია ახორციელებს საქართველოს სხვადასხვა სოფელში საქართველოს მოსახლეობის გაზომომარაგების ღონისძიებების ხელშეწყობის მიზნით, საშუალო და დაბალი წნევის გაზსადენების მშენებლობის პროექტს. აღნიშნულ პროექტში შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ ჩაერთო 2013 წელს და თავდაპირველად მშენებლობას ახორციელებდა საკუთარი შემოსავლებიდან მიღებული სახსრებით, თუმცა შემდგომ დაფინანსების წყარო, ასევე, გახლდათ კომპანიის კაპიტალში დამფუძნებლის - სახელმწიფოს მიერ განხორციელებული შენატანები. პროექტის განხორციელებისათვის საქართველოს მთავრობა გამოსცემდა შესაბამის განკარგულებას, რომელიც მოიცავდა იმ სოფლების ჩამონათვალს, სადაც კომპანიას უნდა ეზრუნეყო საპროექტო თუ სამშენებლო სამუშაოების წარმართვა.

წლების განმავლობაში შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიას“ დაუგროვდა საკმარისი ცოდნა და გამოცდილება ზემოაღნიშნული გაზიფიცირების პროექტების მიმართულებით. კომპანიაში შეიქმნა გაზიფიცირების სამსახური, რომლის მიზანსაც მხოლოდ აღნიშნული პროექტების განხორციელება და მონიტორინგი შეადგენს. კომპანიის ინიციატივით და მაღალი ჩართულობით შემუშავდა საქართველოს მოსახლეობის გაზომომარაგების ღონისძიებების ხელშეწყობის მიზნით განსახორციელებელ სამუშაოთა სამწლიანი 2019-2021 წლების გეგმა, რომლის მიხედვითაც განისაზღვრა იმ სოფლებისა და ქალაქების ჩამონათვალი, რომლებშიც უნდა აშენებულიყო გაზსადენები აღნიშნული წლების მიხედვით.

1. ზოგადი ინფორმაცია (გაგრძელება)

აღნიშნული გეგმა წარედგინა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, რომელმაც შესაბამისი პროცედურების დაცვით, გეგმა წარუდგინა საქართველოს მთავრობას.

გაზიფიცირების გეგმის მიხედვით, მშენებლობის დაფინანსების წყაროს წარმოადგენდა ნაწილობრივ კომპანიის საკუთარი შემოსავლებიდან მიღებული სახსრები, ხოლო ნაწილობრივ საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 28 დეკემბრის #2737 განკარგულების თანახმად, გამოყოფილი მიზნობრივი კაპიტალური ტრანსფერი. ზემოაღნიშნული მიმართულება კომპანიის ძირითადი საქმიანობის მნიშვნელოვან ნაწილად იქცა. კომპანიას განესაზღვრა გარკვეული სიხშირით პარტნიორს - საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წარუდგინოს შესაბამისი წინადადებები ახალი გაზიფიცირების პროექტებთან დაკავშირებით, რის შედეგადაც შემუშავდა კიდევ ერთი სამწლიანი გეგმა, რომელიც განკარგულების სახით გამოიცა 2020 წლის 29 ოქტომბერს (#2120 - განკარგულება „საქართველოს მოსახლეობის ბუნებრივი გაზით მომარაგების ხელშეწყობისათვის 2022-2024 წლებში განსახორციელებელ ღონისძიებათა შესახებ“).

კომპანია ზემოაღნიშნულ სამშენებლო სამუშაოებს, სახელმწიფო შესყიდვის ტენდერის საშუალებით, უკვე თავს სხვადასხვა მომწოდებელს. პროექტირებული ან/და აშენებული გაზსადენები კომპანიის საბალანსო უწყისებში აღირიცხება სხვა გრძელვადიან აქტივებად. ვინაიდან ამ სამუშაოების მიზანს წარმოადგენს საქართველოს გაზომარაგების ქსელის გაფართოება, აღნიშნული მჭირდო კავშირშია კომპანიის ოპერირების ქვეშ მყოფ მაგისტრალური გაზსადენის ქსელთან, საიდანაც შესაბამისი გაზგამანაწილებელი სადგურების საშუალებით, საქართველოს მოსახლეობას უნდა მიეწოდოს ბუნებრივი გაზი. შესაბამისად, მთავრობის ზემოაღნიშნული განკარგულებების საფუძველზე, კომპანია საშუალო და დაბალი წნევის გაზსადენებთან ერთად, საჭიროების შემთხვევაში, აპროექტებს და აშენებს გაზგამანაწილებელ სადგურებსაც. აღნიშნულ აქტივებს კომპანია იტოვებს აქტივად როგორც მოქმედი ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელის ნაწილს. რაც შეეხება გაზსადენების ქსელს, ვინაიდან არც თავდაპირველ ეტაპზე, არც მშენებლობის პროცესში და არც მისი დასრულების შემდგომ, კომპანიისათვის განსაზღვრული და ცნობილი არ არის აღნიშნული გაზსადენები გასხვისდება, იჯარით გადაცემა, დამფუძნებელს/მესაკუთრეს გადაეცემა თუ კომპანიის ბალანსზე დარჩება, კომპანიის ხელმძღვანელობა აღრიცხავს მას სხვა გრძელვადიან აქტივებად და მოქმედებს იმის მიხედვით თუ რა გადაწყვეტილებას მიიღებს აღნიშნულ აქტივებთან დაკავშირებით კომპანიის დამფუძნებელი/მესაკუთრე - სახელმწიფო. თუ გაზსადენები გადაეცემა კომპანიის დამფუძნებელს, გადაცემა აღირიცხება საბალანსო ღირებულებით, რომელსაც ადასტურებს აუდიტორული კომპანია/აუდიტორი. გადაცემის დროს მცირდება კომპანიის გაუნაწილებელი მოგება ან/და მიზნობრივი კაპიტალური ტრანსფერი, პროექტის დაფინანსების წყაროს შესაბამისად. აღნიშნული აქტივები მშენებლობის პერიოდში არ არის შესული ექსპლუატაციაში, შესაბამისად კომპანია მას არ არიცხავს ცვეთას. დამატებითი დეტალებისთვის იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

კომპანიის მფლობელს წარმოადგენს სახელმწიფო, ხოლო წილის მმართველს კი საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო. დაკავშირებულ მხარეებთან წარმოებული ოპერაციები განმარტებულია 21-ე შენიშვნაში.

ბ) ბიზნეს გარემო

კომპანიის საქმიანობა ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე. რუსეთიდან სომხეთისკენ გაზის ტრანზიტის ერთადერთი მომხმარებელი არის შპს „გაზპრომ ექსპორტი“. ტრანზიტული გაზის რაოდენობა დამოკიდებულია სომხეთის მიერ მოთხოვნილ გაზის რაოდენობაზე. შესაბამისად, კომპანია დამოკიდებულია საქართველოს, რუსეთისა და სომხეთის ეკონომიკურ და ფინანსურ ბაზრებზე, რომლებიც წარმოადგენენ განვითარებადი ქვეყნის ბაზრებს. სამართლებრივი, საგადასახადო და მარეგულირებელი ბაზები ჯერ კიდევ ვითარდება და განიცდის სხვადასხვა ინტერპრეტაციებსა და ცვლილებებს, რომლებიც სხვა სამართლებრივ და ფისკალურ დაბრკოლებებთან ერთად, სირთულეებს უქმნის საქართველოს ტერიტორიაზე მომუშავე კომპანიებს.

მოცემული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს კომპანიის ოპერაციებსა და მის ფინანსურ მდგომარეობაზე საქართველოს, რუსეთისა და სომხეთის ბიზნეს გარემოს ზეგავლენის შეფასებას ხელმძღვანელობის მიერ. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებისგან.

2. მომზადების საფუძვლები

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ზასსკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანად ფასს-ების) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ითხოვს გარკვეული შეფასებებისა და დაშვებების გაკეთებას. ის, ასევე, მოითხოვს კომპანიის ხელმძღვანელობისგან, რომ მსჯელობის საფუძველზე მოახდინოს ყველაზე შესაფერისი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიღება და დანერგვა. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების მე-3 შენიშვნაში. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომლის შესაბამისადაც არის მომზადებული აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგება, მიმოხილულია 23-ე შენიშვნაში.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე.

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ქართულ ლარში. რიცხვები ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემულია ათას ლარამდე დამრგვალებით, თუ სხვაგვარად არ არის აღნიშნული.

საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

ფუნქციონირებადი საწარმო

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე იმ დაშვებით, რომ კომპანია განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. მის ხელმძღვანელობასა და დამფუძნებლებს სურვილი აქვთ განაგრძონ კომპანია საქართველოში. მომზადების საფუძვლის მიზანშეწონილობის დადგენისას, კომპანიის ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა კოვიდ-19 პანდემიის გავლენა კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მის საქმიანობაზე მომავალში.

პანდემიით გამოწვეულ შეზღუდვებს, რეგულაციებს და რეაგირებებს განსხვავებული გავლენა აქვს სხვადასხვა საოპერაციო სეგმენტზე.

კოვიდ-19-მა შეზღუდა ადამიანებისა და საქონლის გადაადგილება მთელ მსოფლიოში. ასევე, გავლენა მოახდინა მრავალი ბიზნეს-სუბიექტის მომგებიანობასა და გრძელვადიან სიცოცხლისუნარიანობაზე. მიუხედავად იმისა, რომ ბევრ ქვეყანაში შეინიშნებოდა გაუმჯობესებული ეკონომიკური მდგომარეობა 2021 წელს, ბევრი ქვეყანა და ინდუსტრია კვლავ განიცდის მნიშვნელოვან გავლენას კოვიდ-19-ის უარყოფითი ზემოქმედებით. ეს მოიცავს მიწოდების ჯაჭვის შეფერხებებს, საქონელსა და მომსახურებაზე მოთხოვნის შემცირებას, ასევე, მთავრობის მიერ დაწესებულ შესაძლო შეზღუდვებთან დაკავშირებულ განუსაზღვრელობას.

კომპანია მუდმივად აფასებს კოვიდ-19 გლობალური პანდემიის გავლენას მის ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობაზე. კომპანიის საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, პანდემიას არ ჰქონია მის საქმიანობის შედეგებზე და ფულად ნაკადებზე მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზემოქმედება. ხელმძღვანელობა არ მოელის არსებით ნეგატიურ ეფექტს კომპანიის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებით.

დამატებით, როგორც ეს 22-ე შენიშვნაშია მოცემული, 2022 წლის თებერვალში რუსეთის ფედერაციამ დაიწყო ფართომასშტაბიანი ომი უკრაინაში, რამაც გამოიწვია მთელი რიგი სანქციები რუსეთის ფედერაციაზე, რუსულ კომპანიებსა და ფიზიკურ პირებზე. სანქციები შეეხო ტრანზიტის მომსახურების დამკვეთს - შპს „გაზპრომ ექსპორტსა“, რაც რისკის ქვეშ აყენებს კომპანიის მისაღებ შემოსავლებს ტრანზიტის მომსახურების გაწევიდან. ხელმძღვანელობა არ მოელის აღნიშნული საკითხიდან გამომდინარე მნიშვნელოვან უარყოფით ცვლილებებს ფუნქციონირებასთან დაკავშირებით, შემდეგი გარემოებების გამო:

- ანგარიშგების შედგენის მომენტისათვის ტრანზიტის მომსახურება უპრობლემოდ ხორციელდება და შეფერხებას ადგილი არ ჰქონია;
- ბანკი, რომლის საშუალებითაც ხორციელდება ტრანზიტის საფასურის ანაზღაურება, ამ ეტაპზე სანქცირებულია არ არის.

გარდა ამისა, უკიდურეს შემთხვევაში, ვინაიდან ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის მომსახურება ხორციელდება სომხეთისათვის, რომელიც გაზის საბოლოო მომხმარებელს წარმოადგენს, შესაძლებელია სახელშეკრულებო ურთიერთობების, მათ შორის ანაზღაურების კუთხით, სხვაგვარად ჩამოყალიბება. ზემოთ აღნიშნული საკითხებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისია კომპანიისათვის.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ახალი ფასს-ების მიღება ან ცვლილებები სტანდარტებსა და ინტერპრეტაციებში

ა) 2021 წლის 1 იანვრის შემდეგ ძალაში მყოფი ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები:

2021 წლის 1 იანვრის შემდეგ შევიდა ძალაში რამდენიმე ახალი სტანდარტი და ინტერპრეტაცია, თუმცა არცერთი მათგანი არსებით გავლენას არ ახდენს კომპანიის 2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- კოვიდ-19-თან დაკავშირებული იჯარის ხელშეკრულებებში ცვლილებები (შესწორება - ფასს 16);
- საპროცენტო განაკვეთის ზღვრის რეფორმა - IBOR „ფაზა 2“ (შესწორება - ფასს 9, ბასს 39, ფასს 7 და ფასს 16);

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე, IASB-ის (ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭო) მიერ გამოიცა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ძალაში შედის მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდებში და რომლებზეც კომპანიამ გადაწყვიტა არ მიეღო ნაადრევად.

2022 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი შესწორებები:

- წაგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ღირებულება (ბასს 37-ის ცვლილებები);
- ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე (ბასს 16-ის ცვლილებები);
- ფასს სტანდარტების წლიური გაუმჯობესება 2018-2020 (ცვლილებები ფასს 1, ფასს 9, ფასს 16 და ბასს 41 სტანდარტებში); და
- კონცეპტუალური მიდგომა (ფასს 3-ის ცვლილებები).

2023 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი შესწორებები:

- სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები (შესწორება - ბასს 1 და ფასს სამუშაო ანგარიში 2);
- სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (შესწორება - ბასს 8);
- ინდივიდუალური ოპერაციის საფუძველზე წარმოქმნილ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული მოგების გადასახადი (შესწორება - ბასს 12).

2020 წლის იანვარში, IASB-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში, რომელიც აზუსტებს კრიტერიუმებს ვალდებულებების კლასიფიკაციისთვის მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად. აღნიშნული ცვლილებების მიხედვით, ვალდებულების მოკლევადიან ან გრძელვადიან ვალდებულებად კლასიფიცირება დამოკიდებულია, მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქვს თუ არა კომპანიას უფლება გადავადოს ვალდებულების დაფარვა სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ. შესწორებები ასევე აზუსტებს, რომ „ვალდებულების დაფარვა“ მოიცავს ფულადი სახსრების, საქონლის, მომსახურების ან წილობრივი ინსტრუმენტების გადაცემას, თუ წილობრივი ინსტრუმენტების გადაცემის ვალდებულება არ წარმოიშობა ფინანსური ინსტრუმენტის შემადგენელი გადაცვლის პირობით, რომელიც კლასიფიცირებულია წილობრივ ინსტრუმენტად, ვალდებულების კომპონენტისგან განცალკევებით.

ცვლილებები თავდაპირველად ძალაში უნდა შესულიყო 2022 წლის 1 იანვარს და აქტიური იქნებოდა შემდგომ საანგარიშგებო პერიოდებში. თუმცა, 2020 წლის მაისში ბასს 1-ის ცვლილებების ამოქმედების თარიღი გადავადდა 2023 წლის 1 იანვრამდე.

ამჟამად, კომპანია აფასებს ცვლილებების მოსალოდნელ გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებებზე. ხელმძღვანელობის შეფასებით, ბასს 1-ში შესულ ცვლილებებს არ ექნება არსებითი გავლენა კომპანიის ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე, რადგან მისი სავალ ინსტრუმენტები არ მოიცავენ კონვერტაციის პირობას.

სხვა

კომპანიას არ გააჩნია მოლოდინი, რომ ბასსკ-ის მიერ გამოშვებული სხვა რომელიმე სტანდარტს, რომელიც ჯერ არ არის ძალაში შესული, ექნება არსებითი გავლენა მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

კომპანია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებას მომავალი პერიოდებისთვის. შეფასებები და გადაწყვეტილებები შემუშავებულია გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს კომპანიის ფუნქციონირებას განსაზღვრული მომავლის პირობებში. მომავალ პერიოდებში მიღებული გამოცდილება შესაძლოა განსხვავებული იყოს ამ შეფასებებისა და დაშვებებისაგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

კომპანია ახდენს შეფასებებისა და დაშვებების გადახედვას ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე. სააღრიცხვო შეფასების გადასინჯვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, როდესაც შეფასება იქნა გადახედილი, თუ აღნიშნული ეხება მხოლოდ ამ პერიოდს; ან გადასინჯვისა და მომავალ პერიოდებში, თუ გადახედვა ეხება ორივე, მიმდინარე და მომავალ პერიოდებს.

- **ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადები** - ძირითად საშუალებებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადების განმავლობაში. სასარგებლო მომსახურების ვადების განსაზღვრა ხდება ხელმძღვანელობის შეფასებებზე დაყრდნობით, თუ რა პერიოდის განმავლობაში აპირებს კომპანია აქტივიდან სარგებლობის მიღებას. პერიოდულად ხდება შეფასებების სისწორის შემოწმება. სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებმა შეიძლება მნიშვნელოვანი ცვლილებები გამოიწვიოს საბალანსო ღირებულებებსა და პერიოდის სრული შემოსავლის მუხლებში.

- **ფინანსური აქტივების გაუფასურება** - მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების (მსდ) გაზომვისას კომპანია ხელმძღვანელობს ფასს 9-ის გამარტივებული მიდგომით და ამისთვის იყენებს სავაჭრო მოთხოვნების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მსდ-ის გასაზომად კომპანია აჯგუფებს სავაჭრო მოთხოვნებს მსგავსი ვადიანობისა და საკრედიტო რისკის საფუძველზე. მოსალოდნელი დანაკარგის განაკვეთის დაანგარიშება ეფუძნება კომპანიის საკრედიტო ზარალების ბოლო სამი წლის ისტორიულ მონაცემს. საკრედიტო დანაკარგების ისტორიული განაკვეთები დაკორექტირებულია მიმდინარე და სამომავლოდ პროგნოზირებადი ინფორმაციით, იმ მაკროეკონომიკურ ფაქტორებზე, რომელიც მოქმედებს კომპანიის მომხმარებლებზე. დეტალები ფინანსური აქტივების გაუფასურების შესახებ მოცემულია მე-11 შენიშვნაში.

- **დაბეგვრა** - ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში კომპანია ახორციელებს ბევრ ოპერაციას და გაანგარიშებას, რომელთათვისაც საბოლოო დაბეგვრის საკითხები განსაზღვრული არ არის. შედეგად კომპანია საგადასახადო ვალდებულებებს აღიარებს სავარაუდო შეფასებების საფუძველზე, იმის შესახებ, ექნება თუ არა ადგილი დამატებით გადასახადების და პროცენტის დარიცხვას. სხვადასხვა ფაქტორების, მათ შორის წარსული გამოცდილების ანალიზის და საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების მიხედვით, კომპანია თვლის, რომ მის მიერ გაკეთებული საგადასახადო ვალდებულებების დარიცხვები ადეკვატურია ყველა არააუდიტირებული წლისთვის. ეს მოსაზრება ეყრდნობა დაშვებებსა და შეფასებებს და შეიძლება შეიცავდეს კომპლექსურ მსჯელობებს მომავალ მოვლენებზე.

- **სასამართლო დავები** - კომპანია ანარიცხს სასამართლო დავებთან დაკავშირებით აღიარებს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ადგილი აქვს მიმდინარე ვალდებულებას, რომელიც წარსულში მომხდარი ქმედების შედეგია, მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიისგან და შესაძლებელია მისი საიმედოდ განსაზღვრა. იქ, სადაც რომელიმე კრიტერიუმი არ კმაყოფილდება, პირობითი ვალდებულება შეიძლება იქნას გაშიფრული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში. ნებისმიერი პირობითი ვალდებულების დადგომას, რომლის აღიარება ან გაშიფვრა ფინანსურ ანგარიშგებაში ჯერ არ მომხდარა, შეიძლება ჰქონდეს არსებითი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე. აქედან გამომდინარე კომპანიის ხელმძღვანელობისგან აღნიშნული ფაქტი მოითხოვს მნიშვნელოვან შეფასებებს არსებულ თუ მომავალ სასამართლო დავებთან დაკავშირებით.

კომპანია განიხილავს ყოველ მიმდინარე სასამართლო დავას და აფასებს მის შედეგებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის, რათა განსაზღვროს საჭიროა თუ არა შესაბამისი ანარიცხის შექმნა. შეფასების დროს გაითვალისწინება შემდეგი ფაქტორები: დავის ხასიათი, მომჩივანია თუ მოპასუხე, სასამართლო პროცესის მიმდინარეობა და პოტენციური ზარალის დონე, იურიტიკების მიმოხილვა და რჩევები, გამოცდილება მსგავსი შემთხვევებიდან და სხვა. 2021 და 2020 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიას ჰქონდა რამოდენიმე მნიშვნელოვანი დავა, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი დავები განხილულია მე-20 შენიშვნაში.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

('000 ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

კომპანიას გააჩნია ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებასთან დაკავშირებული სხვადასხვა სახის რისკები. მოცემულ შენიშვნაში აღწერილია ფინანსური რისკების მართვის მიზანი, პოლიტიკა და გზები, ასევე მათი განსაზღვრის მეთოდები. აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებული რაოდენობრივი ინფორმაცია მოცემულია ამ ფინანსურ ანგარიშგებებში.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არიან ლიკვიდური, ან არიან მოკლევადიანი, იგულისხმება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება ახლოსაა რეალურ ღირებულებასთან.

ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტები

კომპანიის რისკის წარმომქმნელი ფინანსური ინსტრუმენტების ძირითადი კატეგორიებია:

ფინანსური აქტივები	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
სავაჭრო მოთხოვნები	11	17,290	16,426
ფული და ფულის ეკვივალენტები	12	88,170	80,322
		105,460	96,748
		31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
ფინანსური ვალდებულებები			
სავაჭრო ვალდებულებები	14	22,937	28,117
საიჯარო ვალდებულებები	6	1,349	2,198
		24,286	30,315

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

კომპანიის ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კომპანიის რისკის მართვის პოლიტიკისა და ძირითადი მიზნების განსაზღვრაზე. იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იყოს აღნიშნული პოლიტიკის დაცვა და რისკების მართვის მიზნების ეფექტურად შესრულება, ხელმძღვანელობის მიერ დელეგირებულია სამუშაო პროცესის ამ კუთხით წარმართვა სხვადასხვა განყოფილებების უმაღლეს ხელმძღვანელობაზე.

ხელმძღვანელობის საერთო მიზანია აამოქმედოს ისეთი პოლიტიკა, რომელიც მაქსიმალურად შეამცირებს რისკს და უარყოფითად არ იმოქმედებს კომპანიის კონკურენტუნარიანობაზე და მოქნილობაზე. აღნიშნული პოლიტიკა ქვემოთ უფრო დეტალურად არის განხილული.

კომპანიის საქმიანობა დაკავშირებულია სხვადასხვა ფინანსურ რისკთან:

- საკრედიტო რისკი;
- ლიკვიდურობის რისკი;
- საბაზრო რისკი:
 - საპროცენტო რისკი;
 - სავალუტო რისკი.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე განიცდის ფინანსურ ზარალს სხვა მხარის მიერ ვალდებულების ვერ შესრულებით. საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება ისეთი ოპერაციების შედეგად, რომელიც წარმოშობს ფინანსურ აქტივებს. ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალური მოცულობის საკრედიტო რისკს.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის

('000 ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მატარებელი ფინანსური აქტივების მაქსიმალური მოცულობა შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

ფინანსური აქტივები	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
სავაჭრო მოთხოვნები	11	17,290	16,426
ფული და ფულის ეკვივალენტები	12	88,170	80,322
		105,460	96,748

კომპანია წარადგენს დებიტორული დავალიანების გაუფასურების ანარიცხს, რომელიც ასახავს მათი გაუფასურების შედეგად მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს („ECL“). აღნიშნული ანარიცხის ძირითადი კომპონენტი არის ჯგუფური რეზერვი, რომელიც განსაზღვრულია „მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების“ (ECL) მოდელით, შეწონილი ალბათობის საფუძველზე, თითოეული ვადაგადაცილებული ჯგუფისათვის.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ზემოთ მოცემული თანხები არის გაუფასურების რეზერვის გათვალისწინებით. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ვადიანობის ანალიზი საანგარიშგებო პერიოდისათვის მოცემულია მე-11 შენიშვნაში.

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ კომპანიას შეექმნება სირთულეები მიმდინარე ფინანსური ვალდებულებების დაფარვის საკონტრაქტო პირობების შესრულებისას, რამაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა იქონიოს კომპანიის ფუნქციონირებაზე.

ლიკვიდურობის რისკის გასაწესებად, ხელმძღვანელობა რეგულარულად აკონტროლებს მომავალ ფულად ნაკადებს. ლიკვიდურობის ანალიზი მოცემულია ქვემოთმოყვანილ ცხრილში. ქვემოთმოყვანილი ინფორმაცია დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის მიერ მომზადებულ ინფორმაციაზე.

ლიკვიდურობის ანალიზი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	შენიშვნა	3 თვემდე	3 დან 12 თვემდე	1 დან 2 წლამდე	2 დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტ	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	7,648	5,000	5,000	9,596	-	27,244
საიჯარო ვალდებულებები	6	217	652	527	52	-	1,449
		7,865	5,652	5,527	9,648	-	28,693

ლიკვიდურობის ანალიზი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	შენიშვნა	3 თვემდე	3 დან 12 თვემდე	1 დან 2 წლამდე	2 დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტ	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	9,815	5,000	5,000	14,596	-	34,411
საიჯარო ვალდებულებები	6	229	688	917	607	-	2,441
		10,044	5,688	5,917	15,203	-	36,852

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ კომპანიას გააჩნია საკმარისი ლიკვიდურობა, რომ დააკმაყოფილოს ვალდებულებები.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების გავლენით.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

('000 ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას კომპანიის მიერ პროცენტიანი, სავაჭრო ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები იმერყევებს უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის გამო (სავალუტო რისკი) და საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი).

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა ერთი ვალუტის მიმართ მეორის ფასის ცვლილებით. სავალუტო რისკი არანაკლებ გავლენას ახდენს კომპანიის ფინანსური რისკების განსაზღვრაში. კომპანია ატარებს სავალუტო რისკს, რომელიც დაკავშირებულია მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებთან.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ნომინირებულია შემდეგ ვალუტებში:

ფინანსური აქტივები	შენიშვნა	ლარი	აშშ დოლარი	სხვა	სულ
სავაჭრო მოთხოვნები	11	11,289	6,001	-	17,290
ფული და ფულის ეკვივალენტები	12	87,260	-	910	88,170
		98,549	6,001	910	105,460
ფინანსური ვალდებულებები					
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	22,937	-	-	22,937
საიჯარო ვალდებულებები	6	123	1,226	-	1,349
		23,060	1,226	-	24,286
ღია საბალანსო პოზიცია		75,489	4,775	910	81,174

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ნომინირებულია შემდეგ ვალუტებში:

ფინანსური აქტივები	შენიშვნა	ლარი	აშშ დოლარი	სულ
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	11,810	4,616	16,426
ფული და ფულის ეკვივალენტები	12	80,322	-	80,322
		92,132	4,616	96,748
ფინანსური ვალდებულებები				
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	14	28,117	-	28,117
საიჯარო ვალდებულებები	6	154	2,044	2,198
		28,271	2,044	30,315
ღია საბალანსო პოზიცია		63,861	2,572	66,433

სავალუტო რისკისადმი მგრძნობელობა

მოცემული ცხრილი წარმოადგენს კომპანიის მგრძნობელობას უცხოური ვალუტის ლართან მიმართებაში 15%-ით ცვლილების შემთხვევაში. 15% არის მგრძნობიარობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება ხელმძღვანელობის მიერ სავალუტო რისკის შიდა კონტროლისთვის და წარმოადგენს სავალუტო კურსის სხვაობის შეფასებას. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაფასებას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიხედვით.

წმინდა მოგებასა და კაპიტალზე მნიშვნელოვანი სავალუტო ნაშთების გადაფასების ეფექტი 2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

სავალუტო რისკის სენსიტიურობა	31 დეკემბერი 2021		31 დეკემბერი 2020	
	+15%	-15%	+15%	-15%
აშშ დოლარის ეფექტი	716	(716)	386	(386)
სხვა	137	(137)	-	-

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)**საპროცენტო განაკვეთის რისკი**

საპროცენტო განაკვეთის რისკი დაკავშირებულია საპროცენტო ხარჯის წარმომქმნელ ფინანსურ ინსტრუმენტებთან, საპროცენტო რისკის ცვალებადობიდან გამომდინარე. კომპანიას აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკი რესტრუქტურირებულ სავაჭრო ვალდებულებასა და საიჯარო ვალდებულებებზე. კომპანიამ განსაზღვრა ზღვრული საპროცენტო განაკვეთი საიჯარო გადასახდელებისთვის და დაიანგარიშა როგორც საშუალო-შეწონილი განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა. რესტრუქტურირებული სავაჭრო ვალდებულების საპროცენტო განაკვეთი არის ფიქსირებული.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი აჯამებს კომპანიის მგრძნობელობას საპროცენტო განაკვეთის რისკის მიმართ. ცხრილი წარმოადგენს ორგანიზაციის საპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური აქტივებსა და საპროცენტო გასავლის მქონე ფინანსურ ვალდებულებებს 2021 და 2020 წლების 31 დეკემბრისთვის.

	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
სულ საპროცენტო შემოსავლის მქონე ფინანსური აქტივები	88,170	80,322
სულ საპროცენტო გასავლის მქონე ფინანსური ვალდებულებები	16,639	20,500
წმინდა საპროცენტო მგრძნობელობის სხვაობა	71,531	59,822

ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება

ფასს 7-ის შესაბამისად კომპანიას მოეთხოვება ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ზოგიერთი აქტივისა და ვალდებულებისთვის რეალური ღირებულების განმარტება. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულების შეფასებისათვის კომპანია იყენებს ხელმისაწვდომ საბაზრო მონაცემებს. რეალური ღირებულების შეფასებას კომპანია ახდენს შემდეგი ინფორმაციის საფუძველზე:

- დონე 1: იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი აქტიურ ბაზარზე (დაუკორექტირებელი ფასი);
- დონე 2: პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ;
- დონე 3: ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე.

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

რეალური ღირებულება არის ის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. ორგანიზაცია ფინანსური ინსტრუმენტების სავარაუდო რეალურ ღირებულებას განსაზღვრავს ხელმისაწვდომი საბაზრო ინფორმაციის საფუძველზე, ასეთის არსებობის შემთხვევაში და სათანადო შეფასების მეთოდების გამოყენებით.

სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, საბაზრო მონაცემების ინტერპრეტაციისთვის განსჯის გამოყენებაა საჭირო. საქართველო კვლავაც ავლენს განვითარებადი ბაზრისათვის დამახასიათებელ ნიშნებს და ეკონომიკური პირობები ისევ ზღუდავს ფინანსურ ბაზრებზე საქმიანობის მოცულობას. საბაზრო კოტირებები შეიძლება მოძველებული იყოს, იძულებითი რეალიზაციის გარიგებებს ასახავდეს და ამიტომ არ წარმოადგენდეს ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებას. ორგანიზაცია ყველა არსებულ საბაზრო ინფორმაციას იყენებს ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების შესაფასებლად.

კომპანიას არ გააჩნია რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები. აქედან გამომდინარე ისინი არ არიან წარმოდგენილნი ფასს 7-ის რეალური ღირებულების იერარქიის მიხედვით.

ფულისა და ფულის ეკვივალენტების რეალური ღირებულება შეფასებულია პირველი დონის მიხედვით, სხვა დანარჩენი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება განსაზღვრულია მესამე დონის საფუძველზე.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

კაპიტალის მართვა

კომპანიის მიზანი კაპიტალის მხარდაჭერის პროცესში არის შემდეგი:

- უზრუნველყოს კომპანიის საქმიანობის უწყვეტად ფუნქციონირება; და
- კომპანიის მფლობელებს მოუტანოს შესაბამისი მოგება.

კომპანია განსაზღვრავს კაპიტალის სიდიდეს რისკის პროპორციულად. კომპანია მართავს და აკორექტირებს კაპიტალის სტრუქტურას ეკონომიკური მდგომარეობის ცვლილებებისა და ძირითადი აქტივებისათვის მახასიათებელი რისკების გათვალისწინებით.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

('000 ლარში)

5. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

თვითღირებულება	მიწა და შენობა-ნაგებობები	მიღსადენები	სატრანსპორტო საშუალებები	აღჭურვილობა და სხვა	სულ	არამატერიალური აქტივები
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,613	2,407	13,253	12,380	29,653	119
შესყიდვები	-	-	1,306	2,613	3,919	-
გაყიდვები	-	-	(399)	-	(399)	-
გადატანა მარაგებიდან	-	-	-	118	118	-
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,613	2,407	14,160	15,111	33,291	119
შესყიდვები	3	-	950	2,332	3,285	111
გაყიდვები	-	-	(174)	(656)	(830)	-
გადატანა მარაგებიდან	-	-	-	73	73	-
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,616	2,407	14,936	16,860	35,819	230
დაგროვილი ცვეთა						
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(79)	(845)	(8,887)	(6,300)	(16,111)	(63)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(84)	(120)	(1,130)	(991)	(2,325)	(15)
გაყიდვები	-	-	399	-	399	-
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(163)	(965)	(9,618)	(7,291)	(18,037)	(78)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(81)	(120)	(902)	(867)	(1,970)	(18)
გაყიდვები	-	-	162	644	806	-
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(244)	(1,085)	(10,358)	(7,514)	(19,201)	(96)
საბალანსო ღირებულება						
2020 წლის 31 დეკემბერი	1,450	1,442	4,542	7,820	15,254	41
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,372	1,322	4,578	9,346	16,618	134

ისეთი ძირითადი საშუალებების ისტორიული ღირებულება, რომელთა საბალანსო ღირებულებაც ნულია და კომპანია ისევ იყენებს, წარმოადგენს 10,116 ათას ლარსა და 10,835 ათას ლარს, 2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად.

იმ ძირითადი საშუალებების ისტორიული ღირებულება, რომლებიც არ არის ექსპლუატაციაში შესული შეადგენს 2,672 ათას ლარსა და 2,570 ათას ლარს, 2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

('000 ლარში)

6. იჯარები

კომპანია ქირაობს საოფისე და სასაწყობე ფართებს ქ. თბილისში. ნარჩენი საიჯარო ვადები განსაზღვრულია 2-დან 4 წლამდე, ხოლო, საიჯარო გადასახდელები არის ფიქსირებული იჯარის ვადის განმავლობაში და განსაზღვრულია აშშ დოლარსა და ლარში. ზღვრული სასესხო განაკვეთი, რომელსაც კომპანია იყენებს იჯარების აღრიცხვისთვის წარმოადგენს წლიურ 12.28% და 7.17%-ს თითოეული იჯარისთვის, ვალუტების მიხედვით.

აქტივების გამოყენების უფლება შეიძლება წარმოდგენილ იქნას შემდეგნაირად:

	ოფისი	საწყობი	სულ
31 დეკემბერი 2019	1,927	171	2,098
შემოსვლა	409	-	409
ცვეთა	(638)	(34)	(672)
31 დეკემბერი 2020	1,698	137	1,835
შემოსვლა	-	-	-
ცვეთა	(657)	(34)	(691)
31 დეკემბერი 2021	1,041	103	1,144

საიჯარო ვალდებულება შეიძლება წარდგენილი იქნას შემდეგნაირად:

	ოფისი	საწყობი	სულ
31 დეკემბერი 2019	1,977	181	2,158
შემოსვლა	409	-	409
პროცენტის ხარჯი	159	21	180
იჯარის გადახდები	(801)	(48)	(849)
კურსთა შორის სხვაობა	300	-	300
31 დეკემბერი 2020	2,044	154	2,198
შემოსვლა	-	-	-
პროცენტის ხარჯი	120	17	137
იჯარის გადახდები	(908)	(48)	(956)
კურსთა შორის სხვაობა	(30)	-	(30)
31 დეკემბერი 2021	1,226	123	1,349

საიჯარო ვალდებულებები ვადიანობის მიხედვით წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

7. სხვა გრძელვადიანი აქტივები

	2021	2020
ნაშთი 1 იანვარს	65,633	34,344
შესყიდვა და მშენებლობა	39,580	96,009
მესაკუთრეზე განაწილება	(35,222)	(64,165)
საკუთარი მიზნებისთვის გამოყენება	-	(555)
ნაშთი 31 დეკემბერს	69,991	65,633

სხვა გრძელვადიანი აქტივები წარმოდგენილია საშუალო და დაბალი წნევის გაზის მილსადენების სახით, რომლებიც შენდება მფლობელის, საქართველოს მთავრობის განკარგულების შესაბამისად, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს შუამავლობით, საქართველოს მოსახლეობის გაზომარაგების ხელშეწყობის ღონისძიებების უზრუნველყოფის მიზნით შესაბამისი პროექტის განხორციელების ფარგლებში. აღსანიშნავია, რომ არც თავდაპირველ ეტაპზე, არც მშენებლობის პროცესში და არც მისი დასრულების შემდგომ, კომპანიისათვის განსაზღვრული და ცნობილი არ არის აღნიშნული გაზსადენები გასხვისდება, იჯარით გაიცემა, დამფუძნებელს გადაეცემა თუ კომპანიის ბალანსზე დარჩება. აქედან გამომდინარე, კომპანიის ხელმძღვანელობა აღრიცხავს მას სხვა გრძელვადიან აქტივებად და მოქმედებს იმის მიხედვით თუ რა გადაწყვეტილებას მიიღებს აღნიშნულ აქტივებთან დაკავშირებით კომპანიის დამფუძნებელი - სახელმწიფო.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის

(‘000 ლარში)

7. სხვა გრძელვადიანი აქტივები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსი ღირებულებით 2,966 ათასი ლარი მოიცავს თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის გაზიფიცირების პროექტისთვის გადახდილ ავანსს.

8. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში

კომპანია ფლობს 2,000 ათასი ლარის ოდენობის (2020: 2,000 ათასი ლარი) წილს მეკავშირე საწარმო - შპს „ინტერგლას საქართველოში“, რაც შეადგენს მფლობელთა წილის 40%-ს. კომპანიამ განსაზღვრა, რომ მას გააჩნია მეკავშირე კომპანიაში მნიშვნელოვანი გავლენა, რადგან კომპანიას ჰყავს წარმომადგენლობა მეკავშირის საბჭოში. მეკავშირე კომპანია არ ფუნქციონირებდა 2021 და 2020 წლებში.

2021 წელს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიამ“ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციასთან“ ერთად 50%-იანი წილობრივი მონაწილეობით დააფუძნა კომპანია შპს „საქართველოს გაზის ბირჟა“. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღნიშნულ კომპანიას არ აქვს დაწყებული ფუნქციონირება.

9. მარაგები

	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
ბუნებრივი აირის მარაგი	3,667	3,768
მასალები, საწვავი და სხვა მარაგები	5,132	5,295
	8,799	9,063

იმ მარაგების თვითღირებულება, რომელიც აღიარებულია მოცემული საანგარიშგებო პერიოდის ხარჯებად შეადგენს 19,727 ათას ლარსა და 28,185 ათას ლარს 2021 და 2020 წლებისთვის, შესაბამისად.

10. საგადასახადო აქტივი

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით, კომპანიამ გადასახადები უნდა გადაიხადოს გაერთიანებულ ანგარიშზე. შედეგად, 2021 და 2020 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია წარადგენს საგადასახადო აქტივსა და ვალდებულებას ნეტო ღირებულებით, თანხით 333 ათასი ლარი და 6,131 ათასი ლარი, შესაბამისად.

11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
ფინანსური აქტივები		
სავაჭრო მოთხოვნები	17,758	16,747
სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი	(468)	(321)
ფინანსური აქტივები - წმინდა	17,290	16,426
არაფინანსური აქტივები		
გაცემული ავანსები	355	7
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	17,645	16,433

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების საბალანსო ღირებულება, რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, არსებითად არ განსხვავდება მათი რეალური ღირებულებისაგან.

იმისათვის, რომ განსაზღვროს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი, კომპანია იყენებს გამარტივებულ მეთოდს ფასს 9-ის შესაბამისად. მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგის განსაზღვრისთვის, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები დაჯგუფებულია ხანდაზმულობის მიხედვით.

მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგის განაკვეთები ეფუძნება კომპანიის ბოლო სამი წლის საკრედიტო გაუფასურების გამოცდილებას. ისტორიული მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგის განაკვეთი დაკორექტირდა არსებული და სამომავლო მაკროეკონომიკური ფაქტორების გათვალისწინებით, რომელიც გავლენას ახდენს კომპანიის მომხმარებლებზე.

კოვიდ-19 პანდემიის უპრეცედენტო ხასიათის და მასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელი გავლენის გამო კომპანიამ ხელახლა შეაფასა გაუფასურების მოდელი და დაეყრდნო ხელმძღვანელობის მსჯელობას მეთოდოლოგიასთან დაკავშირებით, რომელიც ასახავს კოვიდ-19-ის ეფექტს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. ჩატარებული ეკონომიკური ანალიზის საფუძველზე, რომელიც ეფუძნება დაკვირვებად და შიდა მონაცემებს. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთის ცვლილება განსხვავებულია იმ სეგმენტებისთვის, სადაც ოპერირებენ კომპანიის მომხმარებლები.

მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგის განსაზღვრისთვის, კომპანიამ სავაჭრო მოთხოვნებში შემავალი ფინანსური აქტივები, კოვიდ-19-ის გავლენის გათვალისწინებით, გამოიჯნა სეგმენტებად მათ საქმიანობაზე კოვიდ-19-ით გამოწვეული ნეგატიური გავლენის მაჩვენებლის მიხედვით. ყველა მოთხოვნა დაკლასიფიცირდა ისეთ მოთხოვნებად, რომლებსაც ახასიათებთ კოვიდ-19-ით გამოწვეული ნეგატიური გავლენის დაბალი მაჩვენებელი და მომავალში მოსალოდნელია მომხმარებლის ეკონომიკური მდგომარეობის სწრაფი ტემპით გაუმჯობესება.

გარდა მაკროეკონომიკური ფაქტორებისა, ხელმძღვანელობამ ასევე გაითვალისწინა, კომპანიის მომხმარებელთა ცალკეული სეგმენტის ინდივიდუალური მახასიათებელი, სხვა დამატებითი გარემოებები და რისკ ფაქტორები, რომელიც ასახავს ისეთ გავლენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთზე, რასაც არ ითვალისწინებს მაკროეკონომიკური ფაქტორები.

შესაბამისი კორექტირებების გათვალისწინებით, კომპანიამ განაახლა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხი ვადაგადაცილების დღეების მიხედვით 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იქნას შემდეგნაირად:

	მიმდინარე	31-60 დღე	60-120 დღე	121-180 დღე	181-360 დღე	>360 დღე	სულ
მოსალოდნელი დანაკარგი	1.09%	3.28%	10.95%	54.73%	76.62%	100%	
სავაჭრო მოთხოვნა							
მთლიანი ღირებულება	17,109	297	50	43	74	185	17,758
ანარიცხი მოსალოდნელ დანაკარგზე	187	10	5	24	57	185	468

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის

('000 ლარში)

11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (გაგრძელება)

	მიმდინარე	31-60 დღე	60-120 დღე	121-180 დღე	181-360 დღე	>360 დღე	სულ
მოსალოდნელი დანაკარგი	1.04%	3.11%	10.35%	51.75%	72.45%	100%	
სავაჭრო მოთხოვნა							
მთლიანი ღირებულება	16,384	111	58	67	72	55	16,747
ანარიცხი მოსალოდნელ დანაკარგზე	170	3	6	35	52	55	321

სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხის ცვლილება შეიძლება წარმოდგენილი იქნას შემდეგნაირად:

	2021	2020
1 იანვარი	321	208
ზრდა საანგარიშგებო წლის მანძილზე	165	181
ამოღება	(18)	(68)
გაუფასურების ანარიცხის ცვლილება	147	113
საანგარიშგებო წლის მანძილზე ჩამოწერილი უიმედო მოთხოვნები	-	-
31 დეკემბერი	468	321

12. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
ფული ბანკში (ლარში)	87,261	80,322
შეზღუდული ფული*	909	-
	88,170	80,322

*შეზღუდული ფული 909 ათასი ლარის ოდენობით წარმოადგენს თანხას, რომელიც მარაგის შესყიდვისთვის გაფორმებული აკრედიტაციის უზრუნველყოფაა.

კომპანიას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განთავსებული აქვს მოთხოვნამდე ანაზარი სს „საქართველოს ბანკში“ 65,900 ათასი ლარის ოდენობით (2020: 80,308 ათასი ლარი). გარდა ამისა, წლის განმავლობაში კომპანიის დეპოზიტი ჰქონდა სს "თიბისი ბანკში" 20,000 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჩახურულია.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში საპროცენტო შემოსავალი დეპოზიტებიდან და მიმდინარე ანგარიშებიდან შეადგენს 8,192 ათას ლარს (2020: 7,987 ათასი ლარი).

დამატებითი ინფორმაცია ფულისა და ფულის ეკვივალენტების ვალუტის შესახებ იხილეთ მე-4 შენიშვნაში.

13. კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს სადამფუძნებლო დოკუმენტებში მოცემულ კომპანიის კაპიტალის ნომინალურ თანხას და ექვემდებარება სახელმწიფო რეგისტრაციას.

საწესდებო კაპიტალის მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დივიდენდები მათი დროდადრო გამოცხადებისას, ასევე, ისარგებლონ კომპანიის შეხვედრებზე მათი წილის შესაბამისი ხმების რაოდენობით.

საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, კომპანიის გასანაწილებელი რეზერვი იზღუდება გაუნაწილებელი მოგების ნაშთით, როგორც ნაჩვენებია კომპანიის ფასს-ის მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

საწესდებო კაპიტალი შეიძლება წარმოდგენილი იქნას შემდეგნაირად:

	%	31 დეკემბერი 2021	%	31 დეკემბერი 2020
სახელმწიფო	100%	4,610	100%	4,347
	100%	4,610	100%	4,347

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

('000 ლარში)

13. კაპიტალი (გაგრძელება)

საწესდებო კაპიტალში მოძრაობა შეიძლება წარმოდგენილ იქნას შემდეგნაირად:

	2021	2020
ნაშთი 1 იანვრის მდგომარეობით	4,347	34,243
მესაკუთრის მიერ შემოტანილი მარაგები	263	-
მესაკუთრეზე განაწილება	-	(29,896)
ნაშთი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,610	4,347

2021 წელს მესაკუთრის მიერ მოხდა კომპანიაში აქტივების კაპიტალში შემოტანა 263 ათასი ლარის ოდენობით.

2020 წელს 29,896 ათასი ლარის ღირებულების გაზსადენები, საწესდებო კაპიტალის შემცირების შედეგად გადაეცა მესაკუთრეს.

მიზნობრივი კაპიტალი

2021 წელს კომპანიამ სახელმწიფოსგან მიიღო 20,000 ათასი ლარის (2020: 60,000 ათასი ლარის) მიზნობრივი კაპიტალური ტრანსფერი, საქართველოს მასშტაბით გაზიფიცირების საპროექტო და სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისათვის. ამავე პერიოდში 35,222 ათასი ლარის ღირებულების გაზსადენები გადაეცა სახელმწიფოს. აქედან 23,845 ათასი ლარის ღირებულების გაზსადენების გადაცემა მოხდა მიზნობრივი კაპიტალიდან, 11,377 ათასი ლარის კი გაუნაწილებელი მოგებიდან. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიზნობრივი კაპიტალის ნაშთმა შეადგინა 61,886 ათასი ლარი.

2020 წელს ჯამურად 64,165 ათასი ლარის ღირებულების გაზსადენები გადაეცა სახელმწიფოს. აქედან 29,896 ათასი ლარის ღირებულების გაზსადენების გადაცემა მოხდა საწესდებო კაპიტალიდან, 34,269 ათასი ლარის კი მიზნობრივი კაპიტალიდან. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიზნობრივი კაპიტალის ნაშთმა შეადგინა 65,731 ლარი.

დამატებითი შენატანები კაპიტალში

დამატებითი შენატანები კაპიტალში მოიცავს იმ ეკონომიკურ სარგებელს, რომელიც კომპანიამ მიიღო საქართველოს მთავრობის მიერ იმ დაგროვილი რესტრუქტურიზებული საგადასახადო ვალდებულების გაუქმებით, რომელიც კომპანიას წარმოეშვა 2002-2005 წლების პერიოდში.

14. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
ფინანსური ვალდებულებები		
სავაჭრო ვალდებულებები	6,887	6,457
რესტრუქტურიზებული ვალდებულება*	15,290	18,302
ვალდებულებები სამშენებლო მომსახურებაზე	214	2,812
ვალდებულებები მეკავშირე კომპანიასთან**	546	546
	22,937	28,117
არაფინანსური ვალდებულებები		
ავანსები	2,161	593
	25,098	28,710
მოკლევადიანი	11,604	13,420
გრძელვადიანი	13,494	15,290
	25,098	28,710

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, არსებითად არ განსხვავდება მათი რეალური ღირებულებისაგან.

14. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

* რესტრუქტურული ვალდებულება წარმოადგენს სს "ნავთობისა და გაზის კორპორაციის" მიმართ არსებული რესტრუქტურული ვალდებულების მოკლევადიან და გრძელვადიან ნაწილს. 2017 წლის 16 ნოემბრის კომპანიამ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციასთან“ ხელი მოაწერა შეთანხმებას მაგისტრალური გაზსადენის იჯარით წარმოქმნილი ვალდებულების რესტრუქტურის განხორციელების დაკავშირებით. მხარეები შეთანხმდნენ გადახდის გრაფიკზე, რომლის თანახმადაც ვალდებულება სრულად დაიფარება 2025 წლის ბოლოს. ვალის რესტრუქტურის განხორციელება იწვევს მნიშვნელოვან ცვლილებებს პირობებში, შესაბამისად რესტრუქტურის განხორციელების დაწყების დღეს კომპანიამ შეწყვიტა არსებული ვალდებულების აღიარება და აღიარა ახალი ვალდებულება განახლებული პირობების შესაბამისად, განსხვავება აღიარებულ იქნა როგორც ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტით მიღებული მოგება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. მიმდინარე საბალანსო ღირებულება გაანგარიშებულ იქნა მომავალი გადახდების მიმდინარე ღირებულებით 10.86%-იანი საბაზრო განაკვეთის მეშვეობით (შენიშვნა 19).

** მეკავშირე კომპანიის წინაშე არსებული ვალდებულები წარმოადგენს 2021 და 2020 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით საინვესტიციო ობიექტის კაპიტალში შესატანი კაპიტალის გადაუხდელობას (შენიშვნა 8).

დამატებითი ინფორმაცია სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების ვადიანობისა და ვალუტის შესახებ იხილეთ მე-4 შენიშვნაში.

15. ამონაგები

	2021	2020
ამონაგები გაზის ტრანსპორტირების მომსახურებიდან	102,470	101,044
გაზის რეალიზაცია მომხმარებლებზე*	-	13,468
სხვა	1,686	1,224
	104,156	115,736

* გაზის რეალიზაცია წინა პერიოდებში ხდებოდა მხოლოდ ერთ მომხმარებელზე. აღნიშნული მომხმარებლისგან მიმდინარე წელს არ ყოფილა გაზის შესყიდვაზე მოთხოვნა.

16. გაზის თვითღირებულება

	2021	2020
გაზის ფაქტიური დანაკარგი (წმინდა)	(17,066)	(13,624)
გაზის თვითღირებულება	-	(12,466)
	(17,066)	(26,090)

2021 და 2020 წლების განმავლობაში, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიის 2017 წლის 15 მარტის ბრძანების შესაბამისად, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ და კომპანია გაზის მოცულობის საზომ ბაზად იყენებს 20 გრადუსს.

17. მილსადენის იჯარის ხარჯი

საოპერაციო იჯარის ხელშეკრულების ფარგლებში, კომპანიას შენახვისა და ოპერირების მიზნებისათვის გადაცემული აქვს გაზის მაგისტრალური მილსადენი და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურა. ქონების მფლობელს წარმოადგენდა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“, თუმცა საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 25 მარტის N129 დადგენილების საფუძველზე კორპორაციამ 2021 წლის 29 აპრილს დააფუძნა შვილობილი კომპანია – შპს "საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრე", რომელსაც აღნიშნული დადგენილებით განსაზღვრული ვალდებულებების გათვალისწინებით, კაპიტალში შეტანის საშუალებით გადასცა მაგისტრალურ გაზსადენზე, მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურაზე და მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლება. 2021 წლის 1 ივნისიდან ახალი შეთანხმების საფუძველზე ხელშეკრულებაში შევიდა არის შპს "საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრე".

17. მილსადენის იჯარის ხარჯი (გაგრძელება)

ხელშეკრულება არის შეუქცევადი და მისი მოქმედების ვადა წლის ბოლოსთვის განსაზღვრული იყო 2021 წლის 31 დეკემბრამდე. იჯარის ვადა განახლდა ახალ შეიჯარესთან 2022 წლის 3 თებერვალს გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. დამატებითი ინფორმაცია ხელშეკრულების შესახებ მოცემულია 22-ე შენიშვნაში.

მილსადენის იჯარის ხარჯი ფიქსირებულია და დგინდება ყოველი წლისთვის მხარეებს შორის შეთანხმების შედეგად. შენახვისა და შეკეთების ხარჯები მოცემულია მე-18 შენიშვნაში მასალებისა და შეკეთების ხარჯების მუხლში.

კომპანია პასუხისმგებელია მილსადენის შეკეთების, შენახვის, ოპერირებისა და უსაფრთხოების დანახარჯებზე. შეიჯარე მხოლოდ კაპიტალურ დანახარჯებზე.

2021 და 2020 წლების განმავლობაში გაზის მაგისტრალური მილსადენის შენახვისა და ოპერირების ხარჯმა შეადგინა 44,500 ათასი ლარი და 43,000 ათასი ლარი, შესაბამისად.

18. სხვა ხარჯები

	2021	2020
მასალებისა და შეკეთების ხარჯები	(2,019)	(1,477)
ტრანსპორტირების ხარჯები	(1,073)	(799)
კომუნალური და საკომისო ხარჯები	(431)	(346)
მივლინების ხარჯი	(183)	(119)
გაუფასურების ხარჯი	(147)	(113)
დაზღვევის ხარჯი	(102)	(109)
მარეგულირებელის მოსაკრებელი	(97)	(123)
ბანკის საკომისიო და პროფესიული მომსახურების ხარჯები*	(92)	(75)
ხარჯი სასამართლო დავიდან	(12)	(198)
სხვა ხარჯები	(404)	(349)
	(4,560)	(3,708)

* აუდიტის მომსახურების ხარჯი წარმოადგენს 57 ათას ლარს 2021 წლისთვის (2020: 46 ათასი ლარი)

19. ფინანსური ხარჯები

	2021	2020
ფინანსური ვალდებულების ამორტიზების ეფექტი*	(1,988)	(2,283)
საიჯარო ვალდებულებების ამორტიზების ეფექტი	(137)	(180)
	(2,125)	(2,463)

* ფინანსური ვალდებულების ამორტიზების ეფექტის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-14 შენიშვნაში.

20. პირობითი ვალდებულებები

დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების ფაზაშია, შესაბამისად მსოფლიოს სხვა ნაწილისათვის მიღებული სადაზღვევო დაცვის ბევრი ფორმა ჯერჯერობით საქართველოში სრულად ხელმისაწვდომი არ არის. კომპანიას არ აქვს სრული სადაზღვევო დაფარვა საკუთარ დანადგარ-აღჭურვილობაზე, საკმიათობის შეჩერებაზე ან მესამე პირთა მიმართებაში ქონებრივ ან გარემოსდაცვით ვალდებულებაზე, რომლებიც შესაძლოა წარმოიშვას კომპანიის საკუთრების ფარგლებში მომხდარი უბედური შემთხვევების შედეგად ან ოპერაციებთან დაკავშირებით. სანამ კომპანია არ მიიღებს შესაფერის სადაზღვევო დაფარვას, არსებობს რისკი, რომ შესაძლო ზარალს ან ზოგიერთი აქტივის განადგურებას შეიძლება ჰქონდეს არსებითად საზიანო გავლენა კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ პოზიციაზე.

სასამართლო დავა

კომპანია წარმოადგენს მოპასუხე მხარეს სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ მყოფი კომპანია) მიერ აღძრულ ორ დავაში, სადაც კორპორაცია კომპანიას სთხოვს 10,140 ათასი ლარის და 1,552 ათასი ლარის ზარალის ანაზღაურებას, მილსადენის იჯარის, მიბარებისა და გაზის ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო. აღნიშნული დავები მოიცავს ხელშეკრულების პირობებით განსაზღვრული მისაწოდებელი გაზის მოცულობის მიუწოდებლობით და მაგისტრალური გაზსადენების დაზიანებისთვის გამოწვეული ზარალის ანაზღაურებას. აღნიშნულ დავებზე პირველ და მეორე ინსტანციაში გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა კომპანიის სასარგებლოდ. ამჟამად დავები იმყოფება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს წარმოებაში. 2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღნიშნული დავების მოსალოდნელი ზიანის წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, აქედან გამომდინარე კომპანია ამასთან დაკავშირებით არანაირ ვალდებულებას ანგარიშგებაში არ აღიარებს. ხელმძღვანელობა არ მოელის რომ უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე კომპანიიდან მოხდება მომავალში სარგებლის გასვლა.

კომპანია წარმოადგენს მოპასუხე მხარეს შპს „ჯეოტრანსგაზის“ მიერ აღძრულ დავაში, სადაც შპს „ჯეოტრანსგაზი“ კომპანიას სთხოვს ხელშეკრულების დარღვევით გამოწვეული ზიანის მიყენებული ზიანის, 21,824 ათასი აშშ დოლარის ანაზღაურებას, რომელიც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 67,602 ათას ლარს. კომპანიის ხელმძღვანელობა არ ელოდება აღნიშნული დავის შედეგად კომპანიიდან ეკონომიკური სარგებლის გასვლას, რადგან არსებული ინფორმაციით სარჩელი შეიცავს მთელ რიგ ფაქტობრივ უზუსტობებს და ურთიერთგამომრიცხავ გარემოებებს. ასევე, მოპასუხის მხრიდან ადგილი არ ჰქონია მხარეთა შორის გაფორმებული არც ერთი ხელშეკრულების პირობების დარღვევას.

აკრედიტივი

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიას სს „თიბისი ბანკთან“ გაფორმებული აქვს აკრედიტივის ხელშეკრულება 909 ათასი ლარის (259 ათასი ევროს) ღირებულებით, რომლის მიხედვითაც ბანკის მიერ ბენეფიციარისთვის (კომპანიისთვის მარაგის მომწოდებლისთვის) აკრედიტივის თანხის გადახდის შემთხვევაში კომპანიას ავტომატურად წარმოეშობა იგივე ოდენობის თანხის ბანკისთვის გადახდის ვალდებულება.

დაბეგრის გაუთვალისწინებელი გარემოებები

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და მისთვის დამახასიათებელია სასამართლო გადაწყვეტილებებისა და დებულებების ხშირი ცვლილება. საგადასახადო ნორმები ხშირად ბუნდოვანი და წინააღმდეგობრივია და სხვადასხვა საგადასახადო ორგანოს მიერ სხვადასხვაგვარად განიმარტება. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია კომპანიას დააკისროს დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ იმ წლიდან, როდესაც ადგილი ჰქონდა სამართალდარღვევას, სამი წელია გასული.

ზემოთხსენებული საგადასახადო გარემო ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც საქართველოში უფრო არსებითია, ვიდრე სხვა ქვეყნებში. ხელმძღვანელობის აზრით, იგი ადეკვატურად ასრულებს საგადასახადო ვალდებულებებს, ხელმძღვანელობს რა საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების, ოფიციალური აქტებისა და სასამართლოს გადაწყვეტილებების შესაბამისად. მიუხედავად ამისა, შესაბამისი საგადასახადო ორგანოების კომპანიისაგან განსხვავებულმა პოზიციამ შესაძლოა არსებითი გავლენა იქონიოს ამ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

20. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)**გარემოსდაცვითი საკითხები**

საქართველოში გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული რეგულაციების აღსრულება განვითარების ეტაპზეა და სახელმწიფო ორგანოების შესაბამისი ზომები მუდმივად გადახედვას ექვემდებარება. კომპანია პერიოდულად ახდენს თავისი ვალდებულებების შეფასებას გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული რეგულაციების შესაბამისად. ვალდებულებების განსაზღვრისთანავე მათი დაუყოვნებლივი აღიარება ხდება. პოტენციური ვალდებულებები, რომლებიც შესაძლოა მოქმედი რეგულაციების ცვლილების შედეგად წარმოიშვას, შეფასებას არ ექვემდებარება, თუმცა შესაძლოა, რომ არსებითი იყოს. მოქმედი კანონმდებლობის გათვალისწინებით, ხელმძღვანელობა თვლის, რომ არ არსებობს არსებითი ვალდებულებები გარემოზე მიყენებული ზიანის ასანაზღაურებლად.

21. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები ან ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან როგორც წარმოდგენილია ბასს 24-ში „ინფორმაცია დაკავშირებულ მხარეებზე“ წარმოადგენს:

- ა) მხარეებს, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ერთი ან რამდენიმე შუამავლით: აკონტროლებენ, კონტროლდებიან ან არიან ერთობლივი კონტროლის ქვეშ კომპანიასთან (მათ შორის დამფუძნებელ კომპანიასა და ფილიალებთან); ფლობენ წილს კომპანიაში, რაც მნიშვნელოვანი გავლენის მიზეზია; და ფლობენ საერთო კონტროლს კომპანიაზე;
- ბ) კომპანიის ან მისი მშობელი საწარმოს ძირითად მმართველ პერსონალს;
- გ) (ა) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილთა ოჯახის წევრებს;
- დ) მხარეებს, რომლებიც წარმოადგენენ (გ) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილი პირების მიერ კონტროლირებად ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებს, ან ამ პირებს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ მათზე, ან ასეთ საწარმოში ხმის მიცემის უფლება პირდაპირ ან არაპირდაპირ ამ პირების ხელშია.

დაკავშირებულ მხარეებთან ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას ყურადღება ექცევა ამ ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ იურიდიულ ფორმას. კომპანიასა და მის დაკავშირებულ მხარეებს შორის ოპერაციების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ.

დაკავშირებული მხარეების შენიშვნა შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2021		31 დეკემბერი 2020	
ფინანსური ანგარიშგების არე/დაკავშირებული მხარე	ნაშთი დაკავშირებულ მხარესთან	სულ ფინანსური ანგარიშგების მუხლისთვის	ნაშთი დაკავშირებულ მხარესთან	სულ ფინანსური ანგარიშგების მუხლისთვის
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	1,432	17,645	1,444	16,433
სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ მყოფი კომპანიები	1,432		1,444	
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	21,242	25,098	23,455	28,710
სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ მყოფი კომპანიები	21,242		23,455	

21. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

კომპანიის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში აღიარდა დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებული შემდეგი ოპერაციები:

ფინანსური ანგარიშგების არე/ დაკავშირებული მხარე	2021		2020	
	ოპერაცია დაკავშირებულ მხარესთან	სულ ფინანსური ანგარიშგების მუხლისთვის	ნაშთი დაკავშირებულ მხარესთან	სულ ფინანსური ანგარიშგების მუხლისთვის
ამონაგები	8,307	104,156	8,440	115,736
სახელმწიფოს კონტროლის ქვეშ მყოფი კომპანიები	8,307		8,440	
მილსადენი იჯარის ხარჯი	(44,500)	(44,500)	(43,000)	(43,000)
სახელმწიფოს კონტროლის ქვეშ მყოფი კომპანიები	(44,500)		(43,000)	
ფინანსური ხარჯი	(1,988)	(2,125)	(2,283)	(2,463)
სახელმწიფოს კონტროლის ქვეშ მყოფი კომპანიები	(1,988)		(2,283)	

ხელმძღვანელობის ანაზღაურება მოიცავს სახელშეკრულებო ხელფასსა და სხვა ანაზღაურებას. სულ ხელმძღვანელობის ანაზღაურება არის 1,443 ათასი ლარი (2020: 1,173 ათასი ლარი).

22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

კომპანიამ 2022 წელს, 3 თებერვალს, გააფორმა მაგისტრალურ მილსადენთან და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურასთან დაკავშირებით ახალი, გრძელვადიანი ხელშეკრულება შპს "საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრესთან", რომლის მიხედვით იჯარის ხელშეკრულების ვადა გაგრძელდა 2041 წლის ჩათვლით, ხოლო მილსადენის შენახვისა და ოპერირების ხარჯი 2022 წლისთვის განისაზღვრა ფორმულით: $R = M * (N/365)$, სადაც M - 44,500,000 ლარი (დღგ-ს გარეშე), N - ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღიდან 2022 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდში კალენდარული დღეების საერთო ოდენობა. ხელშეკრულების მიხედვით, 2023 წლიდან 2025 წლის ჩათვლით იჯარის თანხა დამოკიდებული იქნება ორ კომპონენტზე: კომისიის მიერ მოიჯარისთვის დამტკიცებულ გადაცემის ტარიფზე შესაბამისი სატარიფო პერიოდის თითოეული წლისთვის და ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის მომსახურების გაწევის შესახებ ხელშეკრულებით განსაზღვრულ ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის წლიურ საფასურზე შესაბამისი საანგარიშგებო წლისთვის. 2025 წლის შემდეგ ხელშეკრულების მოქმედების დარჩენილ ვადამდე, იჯარის თანხაზე დამატებით შეთანხმდებიან მხარეები. კომპანია პასუხისმგებელია ყველა ხარჯზე, რომელიც დაკავშირებულია მაგისტრალური გაზსადენის სისტემის შეკეთებასთან, მოვლასთან, ექსპლუატაციასთან და უსაფრთხოებასთან. მეიჯარე პასუხისმგებელია მხოლოდ კაპიტალურ დანახარჯებზე.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ, 2022 წლის თებერვალში რუსეთის ფედერაციამ დაიწყო ფართომასშტაბიანი ომი უკრაინის წინააღმდეგ. ამ მოვლენამ და მსოფლიოს პასუხმა რუსეთის ფედერაციის საომარ მოქმედებებზე შესაძლოა, მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მრავალ კომპანიაზე, რომლებიც საქმიანობენ რუსეთის ან უკრაინის ტერიტორიაზე. ასევე ისეთ კომპანიებზეც, რომელთაც აქვთ არაპირდაპირი ინტერესი (ჰყავთ მომხმარებლები, მომწოდებლები და დამფუძნებლები) რუსეთის ან უკრაინის ტერიტორიაზე. რუსეთის მთავრობისთვის, რუსული საწარმოებისთვის და რუსეთის მოქალაქე ფიზიკური პირების დაწესებულმა სანქციებმა შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს მრავალ ფინანსურ რესურსზე წვდომაზე და ზოგადად სავაჭრო საქმიანობაზე. კომპანიას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის აქვს ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის მომსახურება რუსეთიდან სომხეთში, თუმცა კონტრაქტორი მხარიდან დავალიანების გადახდა გეგმიურად ხორციელდება და ომის მიმდინარეობის პერიოდში ტრანზიტი არ შეფერხებულა.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ. სააღრიცხვო პოლიტიკა უცვლელად არის გამოყენებული თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

ა) სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

თავის ოპერაციებში კომპანია ფუნქციონალურ ვალუტად იყენებს ქართულ ლარს, რომელსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს კომპანიის ოპერაციებზე. ამგვარად, მოცემული ფინანსური ანგარიშგებისათვის შეფასების ვალუტად კომპანია იყენებს ქართულ ლარს.

ბ) ოპერაციები და ნაშთები

უცხოურ ვალუტაში არსებული ოპერაციები გადაიანგარიშება ფუნქციონალურ ვალუტაში ოპერაციის დღეს დადგენილი გაცვლითი კურსების შესაბამისად ან იმ თარიღში არსებული კურსით, რომელშიც მოხდა გადაფასება. უცხოურ ვალუტაში ასახული მონეტარული აქტივები და ვალდებულებები გადაიანგარიშება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ვალუტის გაცვლის ოფიციალური კურსის შესაბამისად, წლის ბოლოსათვის.

კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორისი სხვაობები აისახება პერიოდის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, როგორც „წმინდა მოგება ან ზარალი საკურსო სხვაობიდან“.

2021 და 2020 წლების 31 დეკემბრის უცხოურ ვალუტაში არსებული ნაშთების კონვერტაციისთვის გამოყენებული ბოლო გაცვლითი კურსი (საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი) იყო შემდეგი:

	აშშ დოლარი
კურსი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	3.0976
კურსი 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	3.2766

ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივები

ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტების“ მიხედვით ფინანსური აქტივები შეიძლება დაკლასიფიცირდეს სამ კატეგორიად - „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი“, „რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი, ცვლილებების მოგებაში ან ზარალში ასახვით“, „რეალური ღირებულებით შეფასებული, ცვლილებების სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით“.

კომპანიის ხელმძღვანელობამ შეაფასა, თუ რომელი ბიზნეს მოდელი შეესაბამება კომპანიის ფინანსურ აქტივებს და ყველა აქტივი დააკლასიფიცირა შემდეგ კატეგორიად „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი“.

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი

მოცემული აქტივები წარმოიქმნება მომხმარებლებისთვის საქონლისა და მომსახურების მიწოდებიდან (მაგ. სავაჭრო მოთხოვნები), ასევე მოიცავს სხვა სახის ფინანსურ აქტივებს, რომლის ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირს და მასზე დარიცხულ პროცენტს. ისინი საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან ან გამოშვებასთან და შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, შემცირებული გაუფასურების რეზერვის მოცულობით.

მიმდინარე სავაჭრო მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი აღიარებულია პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომის საფუძველზე, რომლის მიხედვით არსებობის მანძილზე სავაჭრო მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება რეზერვების მატრიცის გამოყენებით. კომპანია საკრედიტო ზარალის წარსულ მონაცემებს იყენებს ფინანსური აქტივების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად. კომპანია აფასებს ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების გადაუხდელობის ალბათობას. შემდეგ მოცემული ალბათობა მრავლდება მოსალოდნელ დანაკარგებზე, რომელიც გამოწვეულია ხელშეკრულების შეუსრულებლობის რისკიდან, რათა განისაზღვროს სავაჭრო მოთხოვნების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი გაუფასურების დანაკარგი. სავაჭრო მოთხოვნები აღრიცხულია წმინდა ღირებულებით, რომლის გაუფასურების რეზერვიც აღრიცხულია განცალკევებულ ანგარიშზე ხარჯის კორესპოდენციით, რომელიც აღიარებულია ხარჯად მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. კომპანია სავაჭრო მოთხოვნების სრულ ღირებულებას ჩამოწერს რეზერვის მოცულობაზე, როდესაც განსაზღვრავს რომ სავაჭრო მოთხოვნა აღარ ექვემდებარება დაბრუნებას.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით მოიცავს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და ფულისა და ფულის ეკვივალენტებს. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს მოთხოვნამდე დეპოზიტებს, შეზღუდულ ფულსა და სხვა მოკლევადიან მაღალი რისკის ინვესტიციებს, რომლის დასრულების ვადაც განისაზღვრება სამი ან ნაკლები თვით ან მათი განაღდება არ არის დაკავშირებული არსებით ფულად დანაკარგებთან.

ფინანსური ვალდებულებები

მიზნიდან გამომდინარე კომპანია მის ფინანსურ ვალდებულებებს აკლასიფიცირებს შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთით: რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებად. კომპანიას ყველა ფინანსური ვალდებულება დაკლასიფიცირებული აქვს „სხვა ფინანსური ვალდებულებების“ კატეგორიაში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო ვალდებულებებს, სხვა მიმდინარე და გრძელვადიან ვალდებულებებსა და საიჯარო ვალდებულებებს.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვებასთან. მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების დანეტება

კომპანია ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს ანეტებს მაშინ, როდესაც ურთიერთჩათვლა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და კომპანია გეგმავს ანგარიშწორებას ნეტო საფუძველზე ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

ფინანსური ვალდებულებებისა და აქტივების აღიარების შეწყვეტა

კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც ვალდებულება სრულდება, უქმდება, ან გასდის ვადა. სადაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ენაცვლება მეორეს იმავე მსესხებლის მიმართ მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება ან მოდიფიკაცია ითვლება თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტად და ახალი ვალდებულების აღიარებად და სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ, ან გადასახდელ ანაზღაურებას შორის აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც კონტრაქტიდან წარმომდგარი ფულადი ნაკადების მიღების უფლება იწურება, ან ეს უფლება კონტრაქტის საფუძველზე გადაეცემა სხვა მხარეს მფლობელობის უფლებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელთან ერთად. ნებისმიერი წილი გადაცემულ ფინანსურ აქტივში, რომელიც უნარჩუნდება კომპანიას, მის მიერ აღიარდება, როგორც ცალკეული აქტივი ან ვალდებულება.

იჯარები

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, კომპანია აღიარებს აქტივების გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს; და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, მოიჯარე საიჯარო ვალდებულება უნდა შეაფასოს იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების მიხედვით, რომლებიც ამ თარიღისთვის განხორციელებული არ არის. საიჯარო გადახდების დისკონტირება უნდა განხორციელდეს იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, თუ ეს შეუძლებელია (როგორც ეს ხშირად ხდება), გამოიყენება იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის განსაზღვრული მოიჯარის ზღვრული საპროცენტო განაკვეთი.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

აქტივების გამოყენების უფლება უნდა შეფასდეს საიჯარო ვალდებულებების თანხით და უნდა მოიცავდეს:

- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან ამ თარიღამდე;
- მოიჯარის მიერ გაწეულ თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს; და
- იმ დანახარჯების შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟისა და ლიკვიდაციის დროს, იმ ადგილის აღსადგენად, სადაც განთავსებულია აქტივი.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ საიჯარო ვალდებულება იზრდება პროცენტის ასახვით და მცირდება განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. აქტივების გამოყენების უფლება მცირდება დაგროვილი ცვეთის გამოკლებით.

აქტივს ცვეთა უნდა დაერიცხოს წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან საიჯარო აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებამდე, ან აქტივის ეკონომიკური ვადის განმავლობაში, თუ ეს უკანასკნელი განხილულია, როგორც უფრო მცირე ვადის მქონე, ვიდრე საიჯარო ვადა. აქტივების გამოყენების უფლება მიმდინარე და შესადარის პერიოდების განმავლობაში იცვითებოდა 3-6 წლის ვადაზე.

როდესაც კომპანია ცვლის იჯარის ვადას (იმიტომ რომ, მაგალითად, მან ხელახლა შეაფასა იჯარის გახანგრძლივების, ან შეწყვეტის უფლება), საიჯარო გადახდების ცვლილებების ასახვის მიზნით, კომპანიამ ხელახლა უნდა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. საიჯარო ვალდებულების ხელახალი შეფასების შედეგად მიღებული თანხა აღიარდება, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირება. თუმცა, თუ აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება მცირდება ნულამდე და ამავე დროს მცირდება საიჯარო ვალდებულების შეფასებაც, ხელახალი შეფასების თანხის დარჩენილი ნაწილი უნდა აღიარდეს სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. საიჯარო ვალდებულება ხელახლა ფასდება გადასინჯული საიჯარო გადახდების და გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, ნებისმიერ შემდეგ შემთხვევაში, თუ: შეიცვალა იჯარის ვადა, ან შეიცვალა საიჯარო აქტივის შესყიდვის არჩევანის უფლების შეფასება.

მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. მარაგების თვითღირებულება ეყრდნობა მიღების რიგითობის პრინციპს, გამოიანგარიშება საშუალო შეწონილი მეთოდის საფუძველზე და მოიცავს ისეთ დანახარჯებს, რომლის გაწევაც საჭიროა მარაგების შესამენად, საწარმოებლად, გადასამუშავებლად და დანიშნულების ადგილამდე მისატანად.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება არის ბიზნესის ჩვეულებრივად ფუნქციონირების პირობებში მარაგების მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას გამოკლებული მათი დასრულებისა და გაყიდვის ხარჯები.

ძირითადი საშუალებები

აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები შეფასებულია, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

თვითღირებულება მოიცავს დანახარჯებს, რომელიც პირდაპირ კავშირშია აქტივის შეძენასთან. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივების ღირებულება მოიცავს პირდაპირი შრომისა და გამოყენებული მასალების ღირებულებას, ასევე აქტივის საშუალო მდგომარეობაში მოყვანასთან დაკავშირებულ ნებისმიერი სახის დანახარჯს და ნივთების დემონტაჟისა და თავიანთი ადგილმდებარეობიდან მოხსნის ღირებულებას.

როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ცალკეული ერთეულების სასარგებლო მომსახურების ვადა ერთმანეთისაგან განსხვავდება, ისინი აღირიცხებიან ძირითადი საშუალებების ცალ-ცალკე ერთეულებად (ძირითადი კომპონენტებად).

ძირითადი საშუალებების ერთეულის რეალიზაციიდან მიღებული სარგებელი ან დანაკარგი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების წმინდა საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვიდან ამონაგებს შორის სხვაობა და, შესაბამისად, აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლების/სხვა ხარჯების ნაწილში.

შემდგომი ხარჯები

ძირითადი საშუალებების ერთეულის ჩანაცვლების ღირებულება აისახება საბალანსო ღირებულებით, თუ იგი უზრუნველყოფს მოსალოდნელი მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლას კომპანიაში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. ჩანაცვლებული ნაწილის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება. ძირითადი საშუალებების მოვლა-შენახვის ყოველდღიური ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგება ან ზარალში.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ცვეთა

ძირითადი საშუალებების კომპონენტების ცვეთის დაანგარიშება ხდება მათი დამონტაჟებისა და გამოყენების მზაობის დღიდან, რაც შეეხება „კომპანიის“ მიერ აშენებულ აქტივებს, მათი ცვეთის დაანგარიშება ხდება აქტივების საბოლოო მდგომარეობამდე მიყვანის და მათი გამოყენების მზაობის დღიდან. ცვეთა იანგარიშება ცვეთადი ღირებულებიდან, რომელიც არის აქტივის თვითღირებულებას გამოკლებული აქტივის ნარჩენი ღირებულება.

ძირითად საშუალებებს ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდის გამოყენებით ცალკეული აქტივისათვის განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარებას. მიწაზე ცვეთის დარიცხვა არ ხდება.

ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის მიმდინარე და შესადარისი პერიოდების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები შემდეგია:

ჯგუფი	სასარგებლო მომსახურების ვადა (წელი)
შენობა-ნაგებობები	20-30
გაზსადენი	20-35
სატრანსპორტო საშუალებები	5-12
აღჭურვილობა და სხვა	5-25

სასარგებლო მომსახურების ვადა და სალიკვიდაციო ღირებულება მიმოიხილება და საჭიროების შემთხვევაში კორექტირდება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით და შემდგომში ამორტიზირდება წრფივი მეთოდით სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივების ღირებულება მოიცავს პირდაპირი შრომისა და სხვა ყველა დანახარჯს, რომლებიც შეიძლება პირდაპირ იქნეს მიკუთვნებული, ან გონივრულ და დასაბუთებულ საფუძველზე განაწილებული, აქტივის შექმნაზე, წარმოებასა და გამიზნული გამოყენებისათვის მომზადებაზე.

არამატერიალური აქტივები ამორტიზირდება 7 წლიან ვადაზე. ყველა არამატერიალური აქტივი ამორტიზირდება წრფივი მეთოდით. ამორტიზაციის ხარჯს მოიცავს სხვა ხარჯები სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

კომპანიის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება განიხილება ყოველი ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის, რათა დადგინდეს, არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომელთა ინდივიდუალური შეფასება ვერ ხერხდება, ერთიანდება მცირე აქტივთა ჯგუფებში. ეს ჯგუფები („ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული“, „ფსწე“), მუდმივი გამოყენების პირობებში, უზრუნველყოფენ ფულადი ნაკადების ისეთ შემოდინებას, რომელიც სრულიად დამოუკიდებელია სხვა აქტივების ან აქტივთა ჯგუფის მიერ წარმოქმნილი ფულადი ნაკადებისგან.

აქტივის ან „ფსწე“-ს ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და საბაზრო ღირებულებას გამოკლებული გაყიდვის ხარჯებს შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება გადასახადების გადახდამდე დისკონტის განაკვეთის გამოყენებით ასახავს ფულის დროში ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებას და ამ აქტივებისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება იმ შემთხვევაში თუ აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის ანაზღაურებად ღირებულებას.

გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულთან მიმართებაში გამოყოფილია აქტივების საბალანსო ღირებულების შესამცირებლად თანაბარი პროპორციის საფუძველზე.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი გაუფასურების ზარალის შემცირების ან აღმოფხვრის რაიმე ნიშნის გამოსავლენად ხელახლა ფასდება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. გაუფასურების ზარალი კორექტირდება, თუ ანაზღაურებადი ღირებულების გაანგარიშებაში გამოყენებულ დაშვებებში ცვლილებას ჰქონდა ადგილი. გაუფასურების ზარალი კორექტირდება მხოლოდ იმ ზღვრამდე, სანამ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ მიაღწევს იმ ღირებულებას, ცვეთისა და ამორტიზაციის გათვალისწინებით, რაც ექნებოდა აქტივს, გაუფასურება რომ არ მომხდარიყო.

სხვა გრძელვადიანი აქტივები

სხვა გრძელვადიანი აქტივები წარმოდგენილია დაბალი წნევის გაზის მილსადენების სახით, რომელიც შენდება მფლობელის, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, ბრძანების შესაბამისად „საქართველოს მოსახლეობის გაზომომარაგების უზრუნველყოფის გაუმჯობესების“ პროექტის განხორციელების ფარგლებში. მშენებლობა ფინანსდება ნაწილობრივ მფლობელის მიერ გაკეთებული ფულადი შენატანებით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალში მიზნობრივი კაპიტალური ტრანსფერის გაზრდით, ნაწილობრივ კი თავად კომპანიის ფინანსური სახსრებით. აღნიშნული აქტივები არ არის ექსპლუატაციაში შესული, შესაბამისად კომპანია არ არიცხავს მათ ცვეთას. კომპანიის ხელმძღვანელობისთვის ჯერჯერობით უცნობია კომპანია აღნიშნულ აქტივებს გამოიყენებს საკუთარი მიზნებისთვის, გადასცემს მესაკუთრეს, თუ მოხდება მათი გასხვისება. გადაცემის შემთხვევაში, აქტივების სახელმწიფოზე გადაცემა ხდება მათი საბალანსო ღირებულებით, რომელსაც ადასტურებს აუდიტორული კომპანია/აუდიტორი. მათი საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდება მათი სამართლიანი ღირებულებისგან.

ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში

მეკავშირე საწარმო არის საწარმო, რომელზეც კომპანიას გააჩნია მნიშვნელოვანი გავლენა (პირდაპირ ან არაპირდაპირ) და არ გააჩნია კონტროლი. მნიშვნელოვან გავლენას როგორც წესი თან ახლავს მეკავშირე საწარმოს წილის 20-50%-ის ფლობა. მნიშვნელოვანი გავლენა ნიშნავს კომპანიის მიერ ინვესტირებული საწარმოს ფინანსური და საწარმოო პოლიტიკის გადაწყვეტილებების მიღებაში მონაწილეობის უფლებას, რაც არ გულისხმობს კომპანიის მიერ ამ პოლიტიკაზე კონტროლის ან ერთობლივი კონტროლის უფლებას.

მეკავშირე საწარმოში დაბანდებულ ინვესტიციებს კომპანია აღრიცხავს კაპიტალ-მეთოდის გამოყენებით. კაპიტალ-მეთოდი ისეთი სააღრიცხვო მეთოდი, რომელიც გულისხმობს ინვესტიციის თავდაპირველ აღრიცხვას თვითღირებულების საფუძველზე, ხოლო შემდეგ მის კორექტირებას მეკავშირე საწარმოს ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოების წმინდა აქტივებში არსებული კომპანიის წილის შემენის შემდგომი ცვლილების შესაბამისად. კომპანიის მოგება ან ზარალი მოიცავს მის წილს ინვესტირებული საწარმოს მოგებაში ან ზარალში. მიღებული დივიდენდებით მცირდება ინვესტიციის ოდენობა მეკავშირე საწარმოში.

თუ კომპანიის წილი მეკავშირე საწარმოს ზარალში ტოლია ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, კომპანია წყვეტს შემდგომი პერიოდის ზარალში მისი წილის აღიარებას. მას შემდეგ, რაც კომპანიის წილი ნულამდე ეცემა, წარმოიქმნება დამატებითი ზარალი და ხდება ვალდებულებების აღიარება მხოლოდ კომპანიის მიერ მეკავშირე საწარმოს სახელით აღებული იურიდიული და კონსტრუქციული ვალდებულებების ან შესრულებული გადახდების მოცულობით.

ინვესტორსა და მეკავშირე საწარმოს შორის ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი მოგება-ზარალი, ელიმინირებულია ინვესტორის წილის პროპორციულად მეკავშირე საწარმოში.

ინვესტიციის მიმართ გაუფასურების ზარალის შეფასება ხდება ინვესტიციის ამოსაღები თანხის საბალანსო ღირებულებასთან შედარების მეშვეობით. გაუფასურების ზარალი მოგებაში ან ზარალში აღიარდება და უქმდება იმ შემთხვევაში თუ ადგილი ჰქონდა ხელსაყრელ ცვლილებას ამოსაღები თანხის განსაზღვრის შეფასებებში.

კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი კლასიფიცირდება როგორც კაპიტალი.

საწესდებო კაპიტალის შემცირებები და არა-ფულადი განაწილებები აღიარდება განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებით. კომპანიის არა-ფულადი განაწილებები არ განიხილება *ფასიკ 17 „არაფულადი აქტივების განაწილება მესაკუთრეებზე“* ფარგლებში, რადგან აქტივებს აკონტროლებს საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე მათ განაწილებამდე და განაწილების შემდეგ.

როდესაც საწესდებო კაპიტალი იზრდება, ნებისმიერი სხვაობა საწესდებო კაპიტალის რეგისტრირებულ თანხასა და შეტანილი აქტივების სამართლიან ღირებულებას შორის აღიარდება, როგორც კაპიტალის ცალკე კომპონენტი - არაფულადი შენატანის საბაზრო ფასზე კორექტირების რეზერვი.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მიზნობრივი კაპიტალი წარმოადგენს ტრანსფერებს, რომელიც გამოიყოფა სახელმწიფო ბიუჯეტიდან კომპანიის მიერ მიზნობრივი კაპიტალური პროექტის განსახორციელებლად და რომელიც დაკავშირებულია ტრანსფერის მიმღების არაფინანსური აქტივების ზრდასთან. მიზნობრივი კაპიტალის ზრდა აღიარდება ტრანსფერის ღირებულებით, ხოლო მისი შემცირება აღირიცხება სააქციო კაპიტალის მსგავსად.

საქართველოს მთავრობის განკარგულების საფუძველზე, საკუთარი სახსრებით შესრულებული საშუალო და დაბალი წნევის გაზსადენების მშენებლობის დამფუძნებელზე განაწილება აისახება გაუნაწილებელი მოგების შემცირებით. აქტივების სახელმწიფოზე გადაცემა ხდება მათი საბალანსო ღირებულებით, რომელსაც ადასტურებს აუდიტორული კომპანია/აუდიტორი. მათი საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდება მათი სამართლიანი ღირებულებისგან.

მიმდინარე საგადასახადო აქტივი და მოგების გადასახადის ხარჯი

გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში რა პერიოდშიც წარმოიქმნება მავალდებულებელი მოვლენა. მავალდებულებელ მოვლენას წარმოადგენს ქმედება ან ფაქტი, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განაპირობებს გადასახადის გადახდას. წინასწარ გადახდილი გადასახადები, რომლისგანაც მოსალოდნელია მომავალში ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღიარდება აქტივად.

მოგების გადასახადის ხარჯი აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც კომპანია გამოაცხადებს დივიდენდს. საქართველოს საგადასახადო სისტემის სპეციფიკურობის გათვალისწინებით, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიებისთვის აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო და საგადასახადო ღირებულებებს შორის არ არსებობს სხვაობები, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს გადავადებული საგადასახადო აქტივების ან ვალდებულებების აღიარება.

შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან

ზოგადი მიმოხილვა

კომპანია აღიარებს შემოსავალს დაპირებული საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლებისთვის გადაცემისას, იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომლის მიღების უფლებასაც კომპანია მოელის ამ საქონლის ან მომსახურების გადაცემის სანაცვლოდ. კომპანია იყენებს ხუთ საფეხურიან მოდელს მომხმარებელთან გაფორმებული ყველა ხელშეკრულების მიმართ:

- მომხმარებლებთან ხელშეკრულების იდენტიფიცირება;
- სახელშეკრულებო ვალდებულებების დადგენა;
- გარიგების ფასის განსაზღვრა;
- გარიგების ფასის მიკუთვნება სახელშეკრულებო ვალდებულებასთან;
- შემოსავლის აღიარება, როდესაც (ან თუ) პირი სახელშეკრულებო ვალდებულებას შეასრულებს.

კომპანია შემოსავალს აღიარებს სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებისას, ანუ მაშინ, როდესაც შესაბამის ვალდებულებასთან დაკავშირებულ საქონელზე ან მომსახურებაზე “კონტროლი” მომხმარებელს გადაეცემა.

შესასრულებელი ვალდებულება და შემოსავლის აღიარების დროულობა

კომპანიის შემოსავლის ძირითად ნაწილს წარმოადგენს მომხმარებლებისათვის გაზის მიწოდების (ტრანსპორტირების) მომსახურების გაწევა, გაზის გაყიდვა და მასთან დაკავშირებული დამატებითი მომსახურებების მიწოდება. დეტალური სააღრიცხვო პოლიტიკა შემოსავლის მაფორმირებელი ძირითადი საქმიანობისთვის წარმოდგენილია ქვემოთ:

შემოსავალი გაზის მიწოდების (ტრანსპორტირების) მომსახურების გაწევით

შემოსავალი რეგულარული მომსახურების მიწოდებიდან, როგორც არის გაზის მიწოდება მილსადენების გავლით, აღიარდება დროთა განმავლობაში, იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც მოხდა მომსახურების მიწოდება ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ყოველთვიური ღირებულების შესაბამისად.

შემოსავალი გაზის გაყიდვიდან და სხვა ერთჯერადი მომსახურებიდან აღიარდება მაშინ, როდესაც კონტროლი მოცემულ აქტივზე გადაეცემა მომხმარებელს. გარიგების ღირებულების გადახდა ხდება დაუყოვნებლივ, როდესაც ხდება მომხმარებლის მიერ საქონლის შესყიდვა, ან მომდევნო 1 თვის მანძილზე. აქედან გამომდინარე, შემოსავლის აღიარება ხდება იმ დროს, როდესაც მფლობელობა გადაეცემა მომხმარებელს ან ერთჯერადი მომსახურება არის მიწოდებული.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკონტრაქტო ღირებულების განსაზღვრა

კომპანიის შემოსავლის ძირითადი საკონტრაქტო ღირებულება არის ფიქსირებული და შესაბამისად, თითოეული კონტრაქტიდან მისაღები შემოსავლის განსაზღვრა ხდება მოცემული ფიქსირებული ფასების მიხედვით. საკონტრაქტო ღირებულება ასევე მოიცავს ცვლად ანაზღაურებას, საურავებისა და ჯარიმების სახით.

შესასრულებელ ვალდებულებებს შორის ღირებულების გადანაწილება

კომპანიის კონტრაქტების არსებითი ნაწილი არის ფიქსირებულ ფასიანი. ყოველ მომსახურებაზე დგება დამოუკიდებელი ხელშეკრულება, რომელიც არ მოიცავს დამატებით მომსახურებს. შესაბამისად კომპანია მთლიან საკონტრაქტო ფასს კონკრეტულ მომსახურებაზე ანაწილებს.

გამოყენებული გათავისუფლება

კომპანიამ გამოიყენა ქვემოთ მოცემული გათავისუფლება:

- არ განიხილავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს, როდესაც აქტივზე მომხმარებლისთვის კონტროლის გადაცემის თარიღსა და მიღებული ანაზღაურების თარიღებს შორის სხვაობა არის ერთ წელზე ნაკლები; და
- ხელშეკრულების გაფორმების დამატებითი დანახარჯები ხარჯებში აღიარდება მათი გაწევისას, თუ აქტივის ამორტიზაციის პერიოდის ხანგრძლივობა ერთ წელს არ აღემატება.

ფინანსური შემოსავალი

კომპანიის ფინანსური შემოსავალი მოიცავს საპროცენტო შემოსავალს საბანკო ანგარიშებზე განთავსებული თანხებიდან. საპროცენტო შემოსავლის აღიარება ხდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ხარჯები

კომპანიის ფინანსური ხარჯები მოიცავს რესტრუქტურირებული ფინანსური ვალდებულების და საიჯარო ვალდებულებების ამორტიზების ეფექტს (დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-19 შენიშვნაში).

საპროცენტო ხარჯების აღიარება ხდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ხარჯების აღიარება

ხარჯების აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, თუ წარმოიშობა მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემცირება, რაც დაკავშირებულია აქტივის შემცირებასა ან ვალდებულების ზრდასთან, რაც შეიძლება საიმედოდ განისაზღვროს.

მომსახურების გაწევისას წარმოქმნილი ხარჯები აღიარდება მიღებული შემოსავლის პროპორციულად. ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში, თუ ხარჯებისგან ეკონომიკური სარგებლის მოტანა მომავალში აღარ არის მოსალოდნელი ან თუ მომავალი ეკონომიკური სარგებელი აღარ აკმაყოფილებს ბალანსში აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს.

თანამშრომელთა სარგებელი

დასაქმებულთა ანაზღაურების მოკლევადიანი ვალდებულება იზომება არადისკონტირებული თანხით და აღიარდება ხარჯად მომსახურების გაწევისთანავე. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმით იმ შემთხვევაში, თუ კომპანიას მოცემულ მომენტში აქვს სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება, გადაიხადოს მომსახურე პერსონალის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების საფასური და ეს ვალდებულება შეიძლება საიმედოდ იქნას შეფასებული.

ანარიცხები, პირობითი აქტივები და პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან, და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება. პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში, გარდა ისეთი პირობითი ვალდებულებებისა, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან არ არის მოსალოდნელი.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსურ ანგარიშგებაში არ აისახება პირობითი აქტივები. მაგრამ ისეთი ფინანსური აქტივების შესახებ ინფორმაცია, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლა კომპანიაში შესაძლებელია - აისახება განმარტებით შენიშვნებში. იმ შემთხვევაში, თუ კომპანიას აქვს რწმუნება, რომ ეკონომიკური სარგებელი შემოვა კომპანიაში, მაშინ მასთან დაკავშირებული აქტივი და შემოსავალი აისახება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც ადგილი ქონდა შეფასების ცვლილებას.

ანარიცხი წარმოადგენს ვალდებულებას, რომელიც დაკავშირებულია რაოდენობრივ და დროით განუსაზღვრელობებთან. ვალდებულება კი წარმოადგენს კომპანიის მიმდინარე დავალიანებას, რომელიც წარმოიშვა წარსული მოვლენის შედეგად, და რომლის დაფარვა გამოიწვევს კომპანიიდან ეკონომიკური სარგებლის გადინებას.

ვალდებულების წარმოშობი მოვლენა არის მოვლენა, რომელიც წარმოშობს სამართლებრივ ან

კონსტრუქციულ ვალდებულებას, რაც გულისხმობს, რომ კომპანიას არ გააჩნია სხვა რეალური ალტერნატივა, და მან უნდა დაფაროს თავისი ვალდებულებები. სამართლებრივი ვალდებულება გამომდინარეობს:

- გარიგებიდან (ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ან ნაგულისხმევი პირობების გათვალისწინებით);
- კანონმდებლობიდან; ან
- სხვა სამართლებრივი ქმედებიდან.

კონსტრუქციული ვალდებულება გამომდინარეობს კომპანიის ქმედებიდან, სადაც:

- წარსულში დადგენილი პრაქტიკიდან, კომპანიის მიერ გამოქვეყნებული პოლიტიკიდან ან სპეციფიკური მიმდინარე ანგარიშგებიდან გამომდინარე, კომპანია მიაჩნის სხვა მხარეებს, რომ იგი იღებს გარკვეულ პასუხისმგებლობებს; და
- შედეგად, მესამე მხარეს კომპანიასთან მიმართებაში გააჩნია გარკვეული მოლოდინი, რომ იგი შეასრულებს ამ პასუხისმგებლობებს.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

ანგარიშგების შედგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები და ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან კომპანიის ფინანსური პოზიციის შესახებ, აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი მოვლენები, რომლებიც გავლენას არ ახდენენ კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის თარიღისთვის, მაგრამ არსებითი მნიშვნელობისაა, აისახება ფინანსური ანგარიშგების თანდართულ შენიშვნებში.

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

მმართველობის ანგარიშგება

2021 წელი

საქმიანობის მიმოხილვა	40
1. საქმიანობის განვითარება, შედეგები და მდგომარეობა	40
2. ფილიალები და კომპანიის სტრუქტურა	41
3. განვითარების გეგმები	42
4. სუბიექტის მიერ წარმოებული კვლევები.....	45
5. საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ ინფორმაცია	45
6. ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	45
7. საქმიანობასთან დაკავშირებული ფინანსური და არაფინანსური რისკები	46
არაფინანსური ანგარიშგება.....	47
1. გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები.....	47
2. სოციალური და დასაქმების საკითხები, ადამიანების უფლებების დაცვა.....	47
3. კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები	48
4. კომპანიის ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა	48
5. კომპანიის საქმიანობის რისკების ანალიზი	50
6. საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები.....	51
7. გამოყენებული პოლიტიკების აღწერა	52

საქმიანობის მიმოხილვა

1. საქმიანობის განვითარება, შედეგები და მდგომარეობა

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ წარმოადგენს კერძო სამართლის იურიდიულ პირს, რომელიც დაფუძნებულია სს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაციის“ მიერ, 100%-იანი წილობრივი მონაწილეობით, რეგისტრირებულია 1999 წლის 30 დეკემბერს ისანი-სამგორის რაიონული სასამართლოს #7/4-1350 დადგენილებით.

სს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაცია“ შეერწყა შპს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“, რის საფუძველზეც 2011 წლის 5 სექტემბრამდე შპს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ წარმოადგენდა სს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაციის“ უფლებამონაცვლეს და შესაბამისად შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ პარტნიორს.

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2011 წლის 30 აგვისტოს #169 ბრძანების საფუძველზე შპს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (საწესდებო) კაპიტალიდან ამოღებული იქნა შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ 100%-იანი წილი, შესაბამისად 2011 წლის 5 სექტემბრიდან შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ 100%-იანი წილის მფლობელად საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში დარეგისტრირდა სახელმწიფო. 2011 წლის 21 სექტემბერს, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების და საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე კომპანიის 100%-იანი წილი, მართვის უფლებით, გადაეცა საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს. 2018 წლიდან კომპანიის პარტნიორს წარმოადგენს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო.

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“, შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრესთან“ (სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ შვილობილი კომპანია), გაფორმებული მაგისტრალური გაზსადენის და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე, ოპერირებას უწევს ბუნებრივი გაზის გადამცემ ქსელს, კერძოდ, გაზსადენებს (განშტოვებით და ლუპინგებით) საერთო სიგრძით 1,967კმ, 400-მდე გაზის გამანაწილებელ სადგურს, შენობებს და ნაგებობებს. აღნიშნული მაგისტრალური გაზსადენებით წარმოებს ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირება საქართველოს ქალაქებისა და სოფლების მომხმარებლებისათვის, სამრეწველო და ელექტროენერგიის გენერაციის ობიექტებისთვის და ასევე ხორციელდება გაზის ტრანზიტი რუსეთიდან სომხეთში.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, კომპანიის პარტნიორს წარმოადგენს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, შესაბამისად კომპანია საკუთარ ბიზნეს-გეგმას ყოველწლიურად ათანხმებს სამინისტროსთან, რომელიც მას შესაბამისი ბრძანების საფუძველზე ამტკიცებს. აღნიშნული გეგმა მოიცავს კომპანიის საქმიანობის დეტალურ 1 წლიან გეგმას, მათ შორის შემოსავლებისა და ხარჯების მიმოხილვას.

კომპანიის შემოსავალი, რომელსაც ის იღებს შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრის“ კუთვნილი მაგისტრალური გაზსადენის სისტემის გამოყენებით, შედგება შემდეგისგან:

1) ბუნებრივი გაზის ტრანზიტი რუსეთის ფედერაციიდან შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრის“ კუთვნილი მაგისტრალური გაზსადენის საშუალებით სომხეთის რესპუბლიკაში. ერთდეროდ მომხმარებელს წარმოადგენს შპს „გაზპრომ ექსპორტი“, რომელიც ოპერირებს რუსეთის ფედერაციაში. აღნიშნული შემოსავლები რეგულირდება შპს „გაზპრომ ექსპორტთან“ გაფორმებული შესაბამისი ხელშეკრულებების, მასთან დაკავშირებული დამატებებისა და შეთანხმებების საფუძველზე. ვინაიდან ტრანზიტის მომსახურებასთან დაკავშირებული მოქმედი ხელშეკრულებები საქართველოს მთავრობის შესაბამისი განკარგულების მიხედვით მიჩნეულია კომერციულ საიდუმლოებად, აღნიშნულ ინფორმაციას ანგარიში არ მოიცავს.

2) ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირება საქართველოს მასშტაბით. ტრანსპორტირების ტარიფი 2018-2019 წლებისათვის განისაზღვრებოდა ყოველწლიურად საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის („სემეკ“) მიერ. მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ აღნიშნული ტარიფი დგინდებოდა ყოველწლიურად და ეფუძნებოდა წინა დასრულებული წლის ხარჯების, შემოსავლებისა და განხორციელებული/დაგეგმილი ინვესტიციების ანალიზს.

1. საქმიანობის განვითარება, შედეგები და მდგომარეობა (გაგრძელება)

აღნიშნული მიდგომა სემეკის მიერ შეიცვალა 2019 წელს და 2020-2022 წლებისათვის დადგინდა ახალი, სამწლიანი ტრანსპორტირების ტარიფი. შესაბამისად სამომავლოდაც, 2022 წლის შემდგომ პერიოდზე, იგეგმება ისევ სამწლიანი ტარიფის ამოქმედება. შესაბამისად დაიხვეწა ტარიფის დადგენის მეთოდოლოგიაც და ის ითვალისწინებს როგორც გასული პერიოდის ხარჯებსა და ინვესტიციებს, ასევე ამ სამწლიანი პერიოდისათვის დაგეგმილ წინა პერიოდისაგან განსხვავებულ ხარჯებსა და დაგეგმილ ინვესტიციებს (რომელიც ემსახურება ტრანსპორტირების ქსელს), რაც თავის მხრივ, ამცირებს კომპანიის ზარალიანობის რისკს. აღნიშნული ტარიფი 2020-2022 წლებისათვის განსაზღვრულია 18.95 ლარით ყოველ ტრანსპორტირებულ 1,000 კუბურ მერტ ბუნებრივ გაზზე.

3) ბუნებრივი გაზის რეალიზაცია. აღნიშნული საქმიანობა 2020 წლის განმავლობაში მოიცავდა ბუნებრივი გაზის რეალიზაციას მხოლოდ ერთ მომხმარებელზე, მისი მოთხოვნის შესაბამისად, ხოლო ბუნებრივი გაზის ფასი განისაზღვრებოდა მოლაპარაკების შედეგად აღნიშნულ მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. 2021 წელს გაზის რეალიზაცია მომხმარებლებზე არ განხორციელებულა.

4) გაზგამანაწილებელი სადგურების მომსახურება. სხვადასხვა კომპანიის მფლობელობაში მყოფი ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელი სადგურების (გგს) მომსახურებაზე, კომპანიებს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიასთან“ გაფორმებული აქვთ მომსახურების შესახებ ხელშეკრულებები, რომელთა საფუძველზეც, კომპანია შესაბამისი სამუშაო ძალის (ოპერატორების) საშუალებით ახორციელებს გგს-ების პერიოდულად შემოვლა-დათვალიერებას, გაჟონვების და უსაფრთხოების ნორმების დარღვევების აღმოჩენის მიზნით.

კომპანია ასევე ახორციელებს შემდეგ საქმიანობებს:

ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთება. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ დამტკიცებული „ბუნებრივი გაზის ქსელის წესების“ თანახმად ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთება ან არსებულ მიერთებაში ცვლილების შეტანა უნდა განხორციელდეს ამავე წესის მოთხოვნათა შესაბამისად, ხოლო შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიაში“ თითოეული მაძიებლისგან მიერთების განაცხადში მითითებული სიმძლავრის შესაბამისად უნდა მიიღოს მიერთების საფასური, რომელიც დაკავშირებულია ამავე მიერთების ღირებულებასთან და განსაზღვრულია ზემოაღნიშნულ „წესებში“. 2020 წელს გაფორმდა ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთების ორი ხელშეკრულება, აქედან ერთ-ერთზე სრულდება საპროექტო სამუშაოები და მასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის წარმოება 2022 წლის პირველ ნახევარში, რის შემდგომაც უნდა დაიწყოს გგს-ის მშენებლობა, რაც შეეხება მეორე განაცხადს, მხარეთა შეთანხმებით, იგეგმება მიერთების საპროექტო და სამშენებლო სამუშაოების გრაფიკისა და ვადის გადაწყვეა. 2021 წელს ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთებასთან დაკავშირებით ახალი ხელშეკრულებები არ გაფორმებულა.

საქართველოს მოსახლეობის გაზმომარაგება. კომპანიის საქმიანობის მნიშვნელოვან ნაწილს ასევე წარმოადგენს საქართველოს მთავრობის განკარგულების საფუძველზე, საქართველოს მოსახლეობის გაზით მომარაგების ხელშეწყობის ღონისძიებების უზრუნველყოფის მიზნით, გაზსადენის ქსელის საპროექტო და სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება. მიმდინარე ეტაპზე ხორციელდება საქართველოს მოსახლეობის გაზმომარაგების უზრუნველყოფისათვის საჭირო ღონისძიებების სამწლიანი (2019-2021) გეგმის (მთავრობის განკარგულება №791) 2021 წლის ნაწილი. ასევე, კომპანიის მიერ შემუშავდა და მთავრობის მიერ დამტკიცდა მომდევნო სამწლიანი (2022-2024) გეგმა (მთავრობის განკარგულება №2120). 2020-2021 წლებში დაახლოებით 135 მლნ ლარის ღირებულების საპროექტო და სამშენებლო სამუშაოები განხორციელდა, აღნიშნულის დაფინანსების წყაროს შეადგენდა როგორც საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი კაპიტალური ტრანსფერი, ასევე კომპანიის საკუთრი ფულადი სახსრები. ასევე 2021 წელს 35,222 ათასი ლარის ღირებულების გაზსადენი გადაეცა კომპანიის მესაკუთრეს. აქედან 23,845 ათასი ლარის ღირებულების გაზსადენების გადაცემა მოხდა მიზნობრივი კაპიტალიდან, 11,377 ათასი ლარის კი გაუნაწილებელი მოგებიდან.

კომპანიის ხარჯები მოიცავს როგორც მაგისტრალური გაზსადენის შენახვისა და ოპერირების ხარჯებს, რომელიც წარმოადგენს შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრის“ კუთვნილი ქონების ფლობის საფასურს, ასევე ბუნებრივი გაზის დანაკარგს. მაგისტრალური გაზსადენის შენახვისა და ოპერირების ხარჯების მხრივ უნდა აღინიშნოს, რომ 2017 წლის სექტემბრამდე აღნიშნული ქირა დამოკიდებული იყო ოჯარით გადმოცემული მაგისტრალურ გაზსადენში გატარებულ ბუნებრივ აირზე და განსაზღვრული იყო აშშ დოლარში. აღნიშნული ხელშეკრულება გაფორმდა 2011 წელს, თუმცა უკანასკნელ წლებში, აშშ დოლარის გაცვლითმა კურსმა ლართან მიმართებაში, კომპანიის საიჯარო ხარჯი მნიშვნელოვნად გაზარდა და საფრთხე შეუქმნა მის მომგებიანობას. 2017 წლის სექტემბრიდან 2022 წლის ბოლომდე აღნიშნული ხარჯი ხელშეკრულების საფუძველზე ფიქსირებული გახდა და განსაზღვრულია ლარში.

1. საქმიანობის განვითარება, შედეგები და მდგომარეობა (გაგრძელება)

შესაბამისად, სავალუტო რისკი მასზე არ მოქმედებს. რაც შეეხება ნორმატიულ დანაკარგს, მისი მოცულობა (კუბურ მეტრებში), ისევე, როგორც გაზის ტრანსპორტირების ტარიფი, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ დგინდება. ამ მონაცემის მიხედვით ხორციელდება მომავალი წლის დანაკარგებთან დაკავშირებული ხარჯების დაგეგმვა. მის შესყიდვას კომპანია სხვადასხვა მიმწოდებლისაგან ახორციელებს სახელშეკრულებო ფასად. ბუნებრივი გაზის დანაკარგი 2021 და 2020 წლის განმავლობაში არ აღემატებოდა სემეკის მიერ დადგენილ ნორმას.

2. ფილიალები და კომპანიის სტრუქტურა

კომპანიის ხარჯების ნაწილი დაკავშირებულია ოპერირებისთვის გადმოცემული მაგისტრალური გაზსადენისა და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის უსაფრთხო ექსპლუატაციასთან, რომლის მიზნითაც მიმდინარეობს პროფილაქტიკური და გეგმიურ-გამაფრთხილებელი, სარემონტო-აღდგენითი სამუშაოები, ექსპლუატაციის პროცესში გამოვლენილი დაზიანებების და დარღვევების აღმოფხვრა. აღნიშნულ საქმიანობას, კომპანიის ცენტრალურ აპარატთან ერთად ახორციელებს 3 საექსპლუატაციო ფილიალი (ცენტრალური, დასავლეთის და ჩრდილოეთის), ერთი სამმართველო (კახეთი) და 2 საექსპლუატაციო უბანი (ყაზბეგის და ხაშურის). რაც შეეხება კომპანიის 2021 წლის ბოლოსათვის არსებულ სტრუქტურას, იგი შედგება შემდეგისაგან: გენერალური დირექტორი; გენერალური დირექტორის ორი მოადგილე; მთავარი ინჟინერი; გენერალური დირექტორის ადმინისტრაცია (აერთიანებს ადამიანური რესურსების მართვისა და საქმისწარმოების სამმართველოებს); შიდა მონიტორინგის დეპარტამენტი (მოიცავს ვიდეომონიტორინგის სამმართველოს); იურიდიული დეპარტამენტი; ფინანსური დეპარტამენტი (მოიცავს საფინანსო სამმართველოს და ბუღალტერიას); ქონების მართვის სამსახური; შესყიდვების დეპარტამენტი; ლოგისტიკის დეპარტამენტი (აერთიანებს სატრანსპორტო უზრუნველყოფისა და სასაწყობო და სამეურნეო სამმართველოებს); სტრატეგიული დაგეგმვისა და საგარეო ურთიერთობების დეპარტამენტი; კომერციული დეპარტამენტი (მოიცავს ბუნებრივი გაზის აღრიცხვისა და მონიტორინგის და პროგრამული უზრუნველყოფის სამმართველოებს); საზომ-საკონტროლო ხელსაწყოებისა და მეტროლოგიის დეპარტამენტი; ბუნებრივი გაზის საგამოცდო ლაბორატორია; ინფორმაციული ტექნოლოგიების სამსახური; საინჟინრო ტექნიკური უზრუნველყოფის დეპარტამენტი (მოიცავს მაგისტრალური გაზსადენების ექსპლუატაციის, სანებართვო, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო და კათოდური დაცვის სამმართველოებს, ასევე ურღვევი კონტროლის საგამოცდო ლაბორატორიას); ოპერატიული მართვის სამსახური; შრომის, უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის მონიტორინგის სამმართველო; ბუნებრივი გაზის ოდორიზაციის სამმართველო; გაზიფიცირების სამსახური და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახური.

რაც შეეხება გაზიფიცირების სამსახურს, მის ფუნქციას კვლავაც წარმოადგენს საქართველოს მთავრობის განკარგულების ფარგლებში დავალებული ბუნებრივი გაზით მომარაგების მიზნით გაზიფიცირების/გაზსადენის სამშენებლო და საპროექტო, ასევე წინასაპროექტო სამუშაოების განხორციელების უზრუნველყოფა. მათი ხელფასების კაპიტალიზირება ხორციელდება თითოეულ პროექტზე შესაბამისად, ხოლო სამშენებლო სამუშაოებისა და მათი ზედამხედველობის კუთხით, კომპანია 2021 წელსაც შესყიდვას ახორციელებდა და ამჟამადც განაგრძობს გარე კომპანიებისაგან.

3. განვითარების გეგმები

კომპანიის საექსპლუატაციო რგოლების მიერ მაგისტრალური გაზსადენების სისტემური შემოვლა-დათვალიერების და კონტროლის პროცესში დგინდება გადაუდებელი (გაზის გაჟონვების და ავარიების სალიკვიდაციო, მცირე მოცულობით დეფექტების აღმოფხვრის და სხვ.) და მომდევნო წელს ჩასატარებელი სამუშაოების (ღონისძიებების) ჩამონათვალი, რომლის გათვალისწინება ხდება საანგარიშო წლის დადგომამდე დამტკიცებულ ორგანიზაციულ-ტექნიკურ ღონისძიებათა ნუსხაში. ეს პროცესი კომპანიაში უწყვეტად მიმდინარეობს და შესაბამისად, 2021 წელსაც კომპანია მუდმივ რეჟიმში ახორციელებდა მაგისტრალური გაზსადენისა და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის გამართულ ექსპლუატაციასთან დაკავშირებულ სარემონტო სამუშაოებს, რაც შედეგობრივად ამცირებს ბუნებრივი გაზის დანაკარგებს წლიდან წლამდე.

3. განვითარების გეგმები (გაგრძელება)

მომავალი წლის აუცილებლად ჩასატარებელ ღონისძიებათა ჩამონათვალიდან კომპანიის მიერ შესასრულებლად განისაზღვრება მიმდინარე სარემონტო სამუშაოებზე კვალიფიცირებული ღონისძიებები, ხოლო მაგისტრალურ გაზსადენთან დაკავშირებულ კაპიტალურ რემონტებს, გამომდინარე შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრესთან“ გაფორმებული მოქმედი ხელშეკრულებიდან, უზრუნველყოფს შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრე“ საკუთარი ხარჯებით.

კომპანია 2022 წელსაც აგრძელებს ძირითად საქმიანობას. გეგმავს ისეთი ღონისძიებების განხორციელებას, რომლებიც კომპანიას საშუალებას მისცემს თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით შედგომში შეამციროს ოპერირების ხარჯები და გაზსადენის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები. ამ მიმართულებით გრძელდება ავტომატიზირებული ოდორიზაციის სისტემების დანერგვა, იგეგმება მაგისტრალური გაზსადენების ჩამკეტი-მარეგულირებელი მოწყობილობების დისტანციური მართვით და ტელემეტრიის სისტემებით აღჭურვა და სხვა.

საინვესტიციო საქმიანობის კუთხით, კომპანიამ მიზნად დაისახა თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა, რომლებიც საშუალებას მისცემს გააუმჯობესოს ბუნებრივი გაზის აღრიცხვის მეთოდები, გრძელდება აღრიცხვის კვანძების რეკონსტრუქცია და სხვა. ასევე, მნიშვნელოვანია, რომ 2021 წელს კომპანია, მიზნად ისახავდა და დაიწყო კომპანიის ოპერატიული მართვის პროგრამული უზრუნველყოფის განახლება, რაც მას უფრო ეფექტიან საშუალებას მისცემს, ცოცხალ რეჟიმში არეგულიროს მაგისტრალურ გაზსადენში არსებული ბუნებრივი გაზის ნაკადები და შესაბამისი წნევა და უზრუნველყოს საქართველოს მოსახლეობისა და კომერციული ობიექტების უწყვეტი გაზმომარაგების გაუმჯობესება. აღნიშნული პროცესის დასრულება იგეგმება 2022 წელს.

ნორმატიულ დანაკარგის მოცულობას, ყოველწლიურად ადგენს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია. 2021 წელს დადგენილმა ბუნებრივი გაზის ნორმატიული დანაკარგის ზღვარმა შეადგინა 34,819,989 კუბური მეტრი. შესაბამისად, 2021 წლის ბიზნეს-გეგმაში აღნიშნული მოცულობის მიხედვით იყო განსაზღვრული ნორმატიული დანაკარგების ხარჯი. ფაქტიურმა დანაკარგმა წლის განმავლობაში შეადგინა მხოლოდ 30,686,655 კუბური მეტრი, რამაც დაგეგმილი ხარჯი შეამცირა. კომპანია კვლავაც გეგმავს გაჟონვების სალიკვიდაციო და მილის ტექნიკური უზრუნველყოფის ღონისძიებების გატარებას, რაც ხელს შეუწყობს აღნიშნული დანაკარგის მოცულობის შემცირებას და თავის მხრივ, შეამცირებს გაზსადენის უსაფრთხო ექსპლუატაციასთან დაკავშირებულ რისკებს.

კომპანია დიდ ყურადღებას აქცევს თანამშრომელთა უსაფრთხოებას. შესაბამისად, კომპანია ყოველწლიურად ახორციელებს თანამშრომელთა აღჭურვას თანამედროვე ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით, ხელსაწყო-მოწყობილობებით და უზრუნველყოფს მათი სამუშაო პირობების გაუმჯობესებას. გარდა ამისა, კომპანია დასაქმებულთა ოპტიმიზაციის კუთხით ყოველწლიურად ახორციელებს კომპანიის სტრუქტურის საჭიროებისამებრ განახლებას, რის მიზანსაც კომპანიის ადამიანური რესურსების კუთხით წარმოქმნილი საჭიროებების უკეთ გამოვლენა და დაკმაყოფილება, თანამშრომლების ეფექტიანი მართვა და წახალისება წარმოადგენს.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, კომპანიის მიზანს წარმოადგენს გაზის მომხმარებელთა უსაფრთხო და უწყვეტი გაზმომარაგება. კომპანია გეგმავს ისეთი მოსამზადებელი ღონისძიებების გატარებას, რომელიც საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის შესაბამისი ბუნებრივი გაზის ქსელის წესების მიხედვით, უპასუხებს თანამედროვე ბაზრის რეგულირების მოთხოვნებს. აქვე აღსანიშნავია ამავე წესებით განსაზღვრული ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე ახალი მომხმარებლის მიერთება, რაც შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიამ“ უნდა განახორციელოს. აღნიშნულის თანახმად კომპანიამ მომხმარებელი ტრანსპორტირების ქსელზე უნდა დააერთოს თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილი ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელი სადგურით და სანაცვლოდ მიიღოს შესაბამისი ანაზღაურება, რაც გათვალისწინებულია ამავე წესების დანართი #3-ით. აღნიშნული სადგურის მფლობელი და ოპერატორი სამომავლოდ უნდა გახდეს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“. რაც შეეხება ბუნებრივი გაზის დაბალანსების ქსელის წესებს, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 72/11 გადაწყვეტილების შესაბამისად, მათი აღსრულება კომპანიამ უნდა უზრუნველყოს 2022 წლის დეკემბრისათვის.

მნიშვნელოვანია, რომ კომპანიის 2022 წლის აღსანიშნავ გამოწვევას წარმოადგენს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით ბუნებრივი გაზის გადამცემი სისტემის ოპერატორის სტატუსისა და ლიცენზიის მოპოვება. ამისათვის, უპირველესად საჭიროა კომპანიამ გაიაროს სერთიფიცირების პროცედურები, რისი განაცხადიც მან უკვე გააკეთა 2022 წელს. სერთიფიცირება არის პროცედურა, რომელიც ადგენს გადამცემი სისტემის ოპერატორის შესაბამისობას დამოუკიდებლობისა და განცალკევების მოთხოვნებთან, დამოუკიდებლობის მოთხოვნები კი კანონის მიხედვით წარმოადგენს შემდეგს:

3. განვითარების გეგმები (გაგრძელება)

„დაუშვებელია, ერთი და იგივე პირი:

ა) რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ აკონტროლებს წარმოების ან მიწოდების ნებისმიერი საქმიანობის განმახორციელებელ ენერგეტიკულ საწარმოს, იმავდროულად პირდაპირ ან არაპირდაპირ აკონტროლებდეს ან ახორციელებდეს რაიმე უფლებას გადამცემი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი ქსელის მიმართ;

ბ) რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ახორციელებს გადამცემი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი ქსელის კონტროლს, იმავდროულად პირდაპირ ან არაპირდაპირ აკონტროლებდეს ან ახორციელებდეს რაიმე უფლებას წარმოების ან მიწოდების ნებისმიერი საქმიანობის განმახორციელებელი ენერგეტიკული საწარმოს მიმართ;

გ) რომელიც ნიშნავს გადამცემი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი ქსელის მესაკუთრე საწარმოს სამეთვალყურეო საბჭოს, მმართველი საბჭოს ან წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრებს, იმავდროულად პირდაპირ ან არაპირდაპირ აკონტროლებდეს ან ახორციელებდეს რაიმე უფლებას წარმოების ან მიწოდების ნებისმიერი საქმიანობის განმახორციელებელი ენერგეტიკული საწარმოს მიმართ;

დ) ერთდროულად იყოს როგორც წარმოების ან მიწოდების ნებისმიერი საქმიანობის განმახორციელებელი ენერგეტიკული საწარმოს, ისე გადამცემი სისტემის ოპერატორის ან გადამცემი ქსელის სამეთვალყურეო საბჭოს, მმართველი საბჭოს ან წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრი.”

შესაბამისად ამავე კანონის ზემოაღნიშნული მოთხოვნათა გათვალისწინებით, განხორციელდა შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის (გადამცემი სისტემის ოპერატორი) და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (გადამცემი ქსელის ყოფილი მესაკუთრე) ნაწილობრივ „განცალკევება“ წინასწარ შერჩეული გეგმის შესაბამისად, რომელიც შეთანხმდა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსთან. დაფუძნდა ახალი კომპანია - შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრე“, რომელსაც, დამფუძნებელმა - სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ“ ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის ინფრასტრუქტურა გადასცა კაპიტალში შენატანის სახით.

შესაბამისად, აუცილებელია გაიმიჯნოს გადამცემი სისტემის ოპერატორისა (მომავალში შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“) და გადამცემი ქსელის მესაკუთრის (შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრე“) ფუნქციები: გადამცემი სისტემის ოპერატორი ვალდებულია, უზრუნველყოს მესამე პირებისთვის სისტემასთან დაშვების უფლების მინიჭება და ამ უფლებით სარგებლობის მართვა. მათ შორის, შესაბამისი ტარიფებისა და საფასურების ადმინისტრირება, გადამცემი სისტემის ოპერირება, მოვლა-პატრონობა და განვითარება. აგრეთვე, გადამცემი სისტემის მიერ გონივრული მოთხოვნის დაკმაყოფილების გრძელვადიანი შესაძლებლობა შესაბამისი საინვესტიციო დაგეგმვის მეშვეობით. გადამცემი სისტემის განვითარებისას დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორი პასუხისმგებელია ახალი ინფრასტრუქტურის დაგეგმვისთვის (მათ შორის, შესაბამისი ავტორიზაციის მოპოვებაზე), მშენებლობისა და ექსპლუატაციაში მიღებაზე, ხოლო გადამცემი სისტემის მესაკუთრე ვალდებულია ითანამშრომლოს დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორთან და ხელი შეუწყოს მას მისი ფუნქციების შესრულებაში. მათ შორის, მიაწოდოს ყველა საჭირო ინფორმაცია, დააფინანსოს ინვესტიციები, რომელთა განხორციელებაც დამოუკიდებელმა სისტემის ოპერატორმა გადამცემი სისტემის მესაკუთრესთან თანამშრომლობითა და საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიასთან შეთანხმებით გადაწყვიტა, ან გასცეს თანხმობა სხვა დაინტერესებული პირის, მათ შორის, დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორის, მიერ ამ ინვესტიციების დაფინანსების შესახებ. ამ შემთხვევაში ნებისმიერი ფინანსური ხელშეკრულება საჭიროებს კომისიის თანხმობას. ასეთი თანხმობის გაცემამდე კომისია კონსულტაციებს მართავს დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორთან, გადამცემი სისტემის მესაკუთრესა და სხვა დაინტერესებულ პირებთან, რათა უზრუნველყოს გადამცემი ქსელის აქტივებთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობის, გარდა დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორის ფუნქციებთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობისა, დაზღვევა, წარმოდგინოს სათანადო უზრუნველყოფა ქსელის გაფართოების დაფინანსების ხელშეწყობის მიზნით, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, გასცა თანხმობა სხვა დაინტერესებული პირის, მათ შორის, დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორის, მიერ ინვესტიციების დაფინანსებაზე.

დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორი გადამცემი სისტემის მესაკუთრის თანხმობითა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ფორმით უნდა ფლობდეს გადამცემი ქსელის აქტივებს. კომისია ამტკიცებს გადამცემი სისტემის მესაკუთრესა და დამოუკიდებელი სისტემის ოპერატორს შორის დადებულ ხელშეკრულებას გადამცემი ქსელის აქტივების მფლობელობაში გადაცემის შესახებ, მათ შორის, სისტემის მესაკუთრის ანაზღაურებას. აღნიშნული პროცესისა და შესაბამისი გადაცემის ლიცენზიის გაცემის შესახებ საბოლოო გადაწყვეტილების მიღება, ამ ეტაპზე, იგეგმება 2022 წლის ბოლოსათვის.

3. განვითარების გეგმები (გაგრძელება)

რაც შეეხება გადამცემი ქსელის ფლობის ხელშეკრულებას, ის გაფორმდა 2022 წელს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიასა“ და შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრეს“ შორის და წარდგენილია საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების ეროვნული კომისიისათვის სერთიფიცირების განაცხადთან ერთად.

ბუნებრივი გაზის მომარაგების ხელშეწყობის მიზნით კომპანია 2022 წელსაც აგრძელებს ამ მიმართულებით საქმიანობას.

4. სუბიექტის მიერ წარმოებული კვლევები

კომპანია ამ ეტაპზე რაიმე სახის კვლევას არ ახორციელებს.

5. საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ ინფორმაცია

კომპანიას არ აქვს აქციები და შესაბამისად 2021 წელს მსგავს ოპერაციას ადგილი არ ჰქონია.

6. ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

2021 წლის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები განხილულია ფინანსურ ანგარიშგებაში. მმართველობის ანგარიშგებაში კომპანია დამატებით გამოყოფს რამდენიმე კოეფიციენტს:

- საოპერაციო მოგების მარჟა - საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული შედეგი/ამონაგები. ეს ინდიკატორი პროცენტულად გვიჩვენებს საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ მოგებას. 2021 წლისათვის შეადგენს 18%-ს. 2020 წელს იგივე მაჩვენებელი 23%-ია. კომპანიამ 2021 წელს 2020 წელთან შედარებით 11,5 მლნ ლარით ნაკლები შემოსავალი მიიღო საოპერაციო საქმიანობიდან. რაც გამოწვეული იმით, რომ 2020 წელს კომპანია აწარმოებდა ბუნებრივი გაზის ყიდვა-გაყიდვას, ხოლო 2021 წელს ამ ოპერაციას ადგილი არ ჰქონია.
- მოგება დაბეგვრამდე - მოგება დაბეგვრამდე/ამონაგები. ეს ინდიკატორი პროცენტულად გვიჩვენებს შემოსავლის რა ნაწილი რჩება მოგებად მოგების გადასახადის გადახდამდე. მოგება დაბეგვრამდე ამონაგების 24%-ს შეადგენს. 2020 წელს აღნიშნული კოეფიციენტი 28%-ის ტოლია. კოეფიციენტის შემცირება გამოწვეულია 2021 წელს საოპერაციო მოგების შემცირებით.
- ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 9-ს შეადგენს, ხოლო მიმდინარე ვალდებულებები მიმდინარე აქტივების მხოლოდ 11%-ია; აღნიშნული ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 2020 წელს 8-ის, ხოლო ამ წლის მიმდინარე ვალდებულებები მთლიანი აქტივების 13%-ის ტოლია. აღნიშნული კოეფიციენტი 2021 წელს კომპანიამ 2020 წელთან მიმართებაში გააუმჯობესა მიმდინარე აქტივების დაახლოებით 3 მლნ-მდე ზრდითა და მიმდინარე ვალდებულებების 2 მლნ-მდე ლარის ოდენობით შემცირებით.
- მთლიანი ვალდებულებების მთლიან კაპიტალთან შეფარდება არის კომპანიის ფინანსური რისკიანობის ძირითადი ინდიკატორი, რომელიც აჩვენებს რამდენად რისიკიანი სტრუქტურა აქვს კომპანიის აქტივების დაფინანსების წყაროს. კომპანიის მთლიანი ვალდებულებები მთლიანი კაპიტალის მხოლოდ 15% შეადგენს, 2020 წელს შეადგენდა 18%-ს. ცვლილება გამოწვეულია მიმდინარე ვალდებულებების შემცირებითა და გაუნაწილებელი მოგების ზრდით.
- აქტივზე უკუგების კოეფიციენტი გამოითვლება წმინდა მოგების აქტივებზე შეფარდებით, შედეგად ვიღებთ მნიშვნელოვან ინდიკატორს, რომელიც გვამღებს საშუალებას გავიგოთ ბიზნეს პროცესებში ჩართული აქტივები, რა თანხას გამოიმუშავენ. 2021 წლისთვის აქტივზე უკუგების კოეფიციენტი 12% შეადგენს, 2020 წელს კი 16%-ს შეადგენდა.

7. საქმიანობასთან დაკავშირებული ფინანსური და არაფინანსური რისკები

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, კომპანიამ მნიშვნელოვნად შეამცირა სავალუტო ბაზართან დაკავშირებული რისკები, ვინაიდან მაგისტრალური გაზსადენის ოპერირების ხარჯი ლარშია დაფიქსირებული. თუმცა, ვინაიდან ტრანზიტის მომსახურებიდან მისაღები შემოსავლები, ასევე გაზის დანაკარგებთან დაკავშირებული ხარჯი, ისევე როგორც გასულ წლებში, გამოსახულია უცხოურ ვალუტაში, აღნიშნული რისკი მაინც არსებობს, რამაც ეროვნული ვალუტის გაუფასურების შემთხვევაში შესაძლოა გაზარდოს, როგორც კომპანიის შემოსავლები, ასევე ხარჯებიც. გარკვეულ რისკს უკავშირდება ტრანზიტის განხორციელებაც, ვინაიდან ერთადერთ მომხმარებელს ამ შემთხვევაში წარმოადგენს რუსული კომპანია. 2022 წლის თებერვალში რუსეთის ფედერაციამ დაიწყო ფართომასშტაბიანი ომი უკრაინაში, რამაც გამოიწვია მთელი რიგი სანქციები რუსეთის ფედერაციაზე, რუსულ კომპანიებსა და ფიზიკურ პირებზე. სანქციები შეეხო ტრანზიტის მომსახურების დამკვეთს - შპს „გაზპრომ ექსპორტსაც“, რაც რისკის ქვეშ აყენებს კომპანიის მისაღებ შემოსავლებს ტრანზიტის მომსახურების გაწევიდან. ხელმძღვანელობა არ მოელის აღნიშნული საკითხიდან გამომდინარე მნიშვნელოვან უარყოფით ცვლილებებს ფუნქციონირებასთან დაკავშირებით, შემდეგი გარემოებების გამო:

- ანგარიშგების შედგენის მომენტისათვის ტრანზიტის მომსახურება უპრობლემოდ ხორციელდება და შეფერხებას ადგილი არ ჰქონია;
- ბანკი, რომლის საშუალებითაც ხორციელდება ტრანზიტის საფასურის ანაზღაურება, ამ ეტაპზე სანქცირებულია არ არის.

გარდა ამისა, უკიდურეს შემთხვევაში, ვინაიდან ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის მომსახურება ხორციელდება სომხეთისათვის, რომელიც გაზის საბოლოო მომხმარებელს წარმოადგენს, შესაძლებელია სახელშეკრულებო ურთიერთობების, მათ შორის ანაზღაურების კუთხით, სხვაგვარად ჩამოყალიბებაც. ზემოთ აღნიშნული საკითხებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისია კომპანიისათვის.

სხვა არსებითი რისკი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს ლიკვიდურობაზე, კომპანიას არ გააჩნია.

სასამართლო დავებთან დაკავშირებული რისკების მხრივ, კომპანია დავაშია სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციასთან“ ამ უკანასკნელის მიერ აღძრული სარჩელის გამო, სადაც კორპორაცია კომპანიას სთხოვს 10,140 ათასი ლარის და 1,552 ათასი ლარის ზარალის ანაზღაურებას. აღნიშნული სასამართლო სარჩელის ფარგლებში კორპორაცია კომპანიას ედავება, მილსადენის იჯარის, მიბარებისა და გაზის ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო. აღნიშნული დავები მოიცავს ხელშეკრულების პირობებით განსაზღვრული მისაწოდებელი გაზის მოცულობის მიუწოდებლობით და მაგისტრალური გაზსადენების დაზიანებისთვის გამოწვეული ზარალის ანაზღაურებას. აღნიშნულ დავებზე პირველ და მეორე ინსტანციაში გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა კომპანიის სასარგებლოდ. ამჟამად დავები იმყოფება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს წარმოებაში. 2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღნიშნული დავების მოსალოდნელი ზიანის წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, აქედან გამომდინარე კომპანია ამასთან დაკავშირებით არანაირ ვალდებულებას ანგარიშგებაში არ აღიარებს. ხელმძღვანელობა არ მოელის რომ უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე კომპანიიდან მოხდება მომავალში სარგებლის გასვლა. ასევე, კომპანია წარმოადგენს მოპასუხე მხარეს შპს „ჯეოტრანსგაზის“ მიერ აღძრულ დავაში, სადაც შპს „ჯეოტრანსგაზი“ კომპანიას სთხოვს ხელშეკრულების დარღვევით გამოწვეული ზიანის მიყენებული ზიანის, 21,824 ათასი აშშ დოლარის ანაზღაურებას, რომელიც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 67,602 ათას ლარს. კომპანიის ხელმძღვანელობა არ ელოდება აღნიშნული დავის შედეგად კომპანიიდან ეკონომიკური სარგებლის გასვლას, რადგან არსებული ინფორმაციით სარჩელი შეიცავს მთელ რიგ ფაქტობრივ უზუსტობებს და ურთიერთგამომრიცხავ გარემოებებს. ასევე, მოპასუხის მხრიდან ადგილი არ ჰქონია მხარეთა შორის გაფორმებული არც ერთი ხელშეკრულების პირობების დარღვევას.

არაფინანსური ანგარიშგება

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ არაფინანსური ანგარიშგება ემსახურება კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული მოდელის, რისკებისა და არაფინანსური საკითხების გასაჯაროებას.

1. გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები

ვინაიდან შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს ბუნებრივ გაზთან დაკავშირებული ოპერაციები, მნიშვნელოვანია, განვიხილოთ რიგი საკითხები, რომლებიც, თავის მხრივ, გავლენას ახდენენ ეკოლოგიურ გარემოზე და უარყოფითად ზემოქმედებენ მასზე. პირველ რიგში, ასეთს წარმოადგენს ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის, ტრანსპორტირებისა და მიწოდების დროს არსებული, მაგისტრალური გაზსადენის და მისი შემადგენელი ნაწილების ტექნიკური მდგომარეობით გამოწვეული ბუნებრივი გაზის დანაკარგები და მეორე მხარის დაკვეთის ფარგლებში შესრულებული ტექნიკური სამუშაოების დროს (მაგისტრალურ გაზსადენზე შეჭრა და ა.შ.), ატმოსფეროში გაფრქვეული ბუნებრივი გაზი.

აღსანიშნავია, რომ დანაკარგების მხრივ, როგორც მმართველობის ანგარიშშიც არის აღნიშნული, მის ზედა ზღვარს, ანუ ნორმატიულ დანაკარგს განსაზღვრავს და ამტკიცებს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია. აღნიშნული ნორმატივი წარმოადგენს კომპანიის სტრატეგიულ ნიშნულს, რომელსაც არ უნდა გადააჭარბოს კონკრეტულ საანგარიშგებო პერიოდში (წელიწადში) და ამით, შესაბამისად, თავი აარიდოს, როგორც დაუგეგმავ ფინანსურ ასევე გარემოზე უარყოფით გავლენას. შესაბამისად, კომპანიის ერთ-ერთ უმთავრეს ამოცანას წარმოადგენს ბუნებრივი გაზის ფაქტიური დანაკარგების მკვეთრი შემცირება, რისთვისაც კომპანია კიდევ უფრო აქტიურად ახორციელებს მაგისტრალურ გაზსადენზე ბუნებრივი გაზის გაჟონვების სალიკვიდაციო სამუშაოებს, როგორც დანაკარგების შემცირების, ასევე ავარიების პრევენციის მიზნით. კომპანიის მიერ ამ კუთხით განხორციელებული სამუშაოების შედეგია ის, რომ 2021 წლის ნორმატიულ დანაკარგად სემეკის მიერ განსაზღვრულ მოცულობაზე - 34,819,989 კუბ.მ-ზე ნაკლებია და 30,686,655 კუბ.მ შეადგინა. რაც შეეხება გაწეული მომსახურების ფარგლებში მაგისტრალურ გაზსადენში ტექნიკური სამუშაოების წარმოებისას ატმოსფეროში გაფრქვეულ ბუნებრივ გაზს, აქაც, კომპანიის მიზანს წარმოადგენს დაგეგმოს და აწარმოოს სამუშაოები იმგვარად, რომ შეამციროს ბუნებრივი გაზის გაფრქვევა და გარემოზე მიყენებული შესაბამისი ზიანი, მიუხედავად იმისა რომ ფინანსურად გაფრქვეული ბუნებრივი გაზი ანაზღურებადია დამკვეთი მხარის მიერ. ზემოაღნიშნულის უზრუნველსაყოფად, კომპანიამ ახალი მომხმარებლის ტრანსპორტირების ქსელზე შეჭრის უზრუნველყოფისათვის, რამდენჯერმე გამოიყენა „ცივად შეჭრის“ მეთოდი, რაც გულისხმობს, შესაბამისი აღჭურვილობის დახმარებით გაზსადენის დაცლის და შესაბამისად, დანაკარგების გარეშე მილსადენზე შეჭრას.

2. სოციალური და დასაქმების საკითხები, ადამიანების უფლებების დაცვა

დასაქმების და ადამიანური რესურსების მართვის პოლიტიკის მხრივ, რომლის განმახორციელებელიც არის გენერალური დირექტორის ადმინისტრაცია და მასში შემავალი ადამიანური რესურსების მართვის სამმართველო, კომპანიის სტრატეგია ფარავს შემდეგ საკითხებს: თანამშრომლის დაქირავება, განვითარება, სახელფასო პოლიტიკა, ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება. ამ უკანასკნელთან დაკავშირებულ საკითხებს უზრუნველყოფს კომპანიის ცალკე გამოყოფილი სტრუქტურული ერთეული - შრომის უსაფრთხოების, გარემოს დაცვისა და მონიტორინგის სამმართველო. კომპანიაში დასაქმებულია შესაბამისი განათლებისა და გამოცდილების მქონე პირები, განურჩევლად რასის, კანის ფერის, ენის, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილების, ეროვნების, წარმოშობის, ქონებრივი ან წოდებრივი მდგომარეობის, საცხოვრებელი ადგილის, ასაკის, სქესის, სექსუალური ორიენტაციის, შეზღუდული შესაძლებლობის, რელიგიური, საზოგადოებრივი, პოლიტიკური ან სხვა გაერთიანებისადმი, მათ შორის, პროფესიული კავშირისადმი, კუთვნილების, ოჯახური მდგომარეობის, პოლიტიკური ან სხვა შეხედულებისა. ასევე, მიიღება გადაწყვეტილებები დაქირავებული პირების განვითარებასთან დაკავშირებით, რაც გულისხმობს მათ დაწინაურებას ან/და როტაციას სხვა პოზიციებზე. იმისათვის, რომ დაქირავებული თანამშრომლებისათვის თვალსაჩინო და გასაგები იყოს იერარქია და მათი როლი კომპანიაში და ის ძირითადი მოთხოვნები, რომელიც კომპანიას გააჩნია მათ მიმართ, გენერალური დირექტორის ბრძანებით დამტკიცებულია კომპანიის დებულება. რაც შეეხება ძირითად წესებს, რომელთა დაცვაც, შიდა დისციპლინარული და ეთიკის ნორმებიდან გამომდინარე, სავალდებულოა კომპანიაში დასაქმებულთათვის, ჩამოყალიბებულია კომპანიის გენერალური დირექტორის მიერ დამტკიცებულ შინაგანწესში, რომელსაც გაგნობილია ყველა დაქირავებული პირი.

2. სოციალური და დასაქმების საკითხები, ადამიანების უფლებების დაცვა (გაგრძელება)

რაც შეეხება ადამიანური კაპიტალის მართვას, მათ შორის რესტრუქტურისაციის, კარიერული მენეჯმენტისა და ანაზღაურების სისტემას, ასევე კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის მიმართულ ღონისძიებებს, კომპანია, იმისათვის, რომ ეფექტიანად და ობიექტურად იყოს გადანაწილებული პასუხისმგებლობები და პროცესები დაქირავებულ პირებს შორის, ყოველწლიურად ახორციელებს სტრუქტურული ერთეულებისა და მასში შემავალი რგოლების გადახედვას და ახდენს მათ ოპტიმიზაციას. ძირითადი ცვლილებები კომპანიამ 2020 წელს განახორციელა, რაც მიმოხილული იყო შესაბამის ანგარიშგებაში, 2021 წელს კი კომპანიამ კვლავაც გააგრძელა დაქირავებული თანამშრომლების პროფესიულ საჭიროებების შესაწავლა და შესაბამისად მათი კვალიფიკაციის ამაღლების უზრუნველყოფა.

უსაფრთხოების და დასაქმებულთა უფლებების დაცვის კუთხით შესაბამისი სამმართველოს მიერ მუდმივად ხორციელდება თანამშრომელთა მონიტორინგი სამუშაო ადგილზე შესაბამისი ნორმების დაცვის მხრივ. გამომდინარე იქიდან, რომ კომპანიის საქმიანობა სპეციფიკურია და ძირითადი ტექნიკური პერსონალი ემსახურება მაგისტრალური გაზსადენისა და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის გამართულ მუშაობას, მუდმივად ხორციელდება მათი ეკიპირება შესაბამისი ხარისხის სპეცტანსაცმლითა და დაცვის საშუალებებით. ასევე მაღალი რისკის მომცველი საქმიანობით დაკავებული დასაქმებული პირები (ზეინკალი, შემდუღებელი და ა.შ) კომპანიის მიერ დაზღვეულია სტანდარტული ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტით.

აღსანიშნავია COVID-19-ის გავრცელებასთან დაკავშირებული ღონისძიებებიც, რომლებიც კომპანიამ საწყის ეტაპზე განახორციელა, რაც მოიცავდა დასაქმებულ პირთა თერმოსკრინინგს, კომპანიის სათაო ოფისისა და ფილიალების სადიზენფექციო საშუალებებით აღჭურვას, თანამშრომლების დისტანცირებას ერთმანეთისაგან და ამავე მიზნით მათი ნაწილის ონლაინ რეჟიმზე გადაყვანას, საზოგადოებრივი ტრანსპორტის აკრძალვის პირობებში დასაქმებულთა ტრანსპორტირებას, მათ უწყვეტ რეჟიმში ტესტირებას და მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციისა და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სხვა რეკომენდაციების გათვალისწინებას, რაც დღემდე ხორციელდება. აღნიშნულის შედეგად გავრცელებულ პანდემიას კომპანიის საქმიანობის შეფერხება ან რაიმე სხვა სახის სირთულე არ გამოუწვევია.

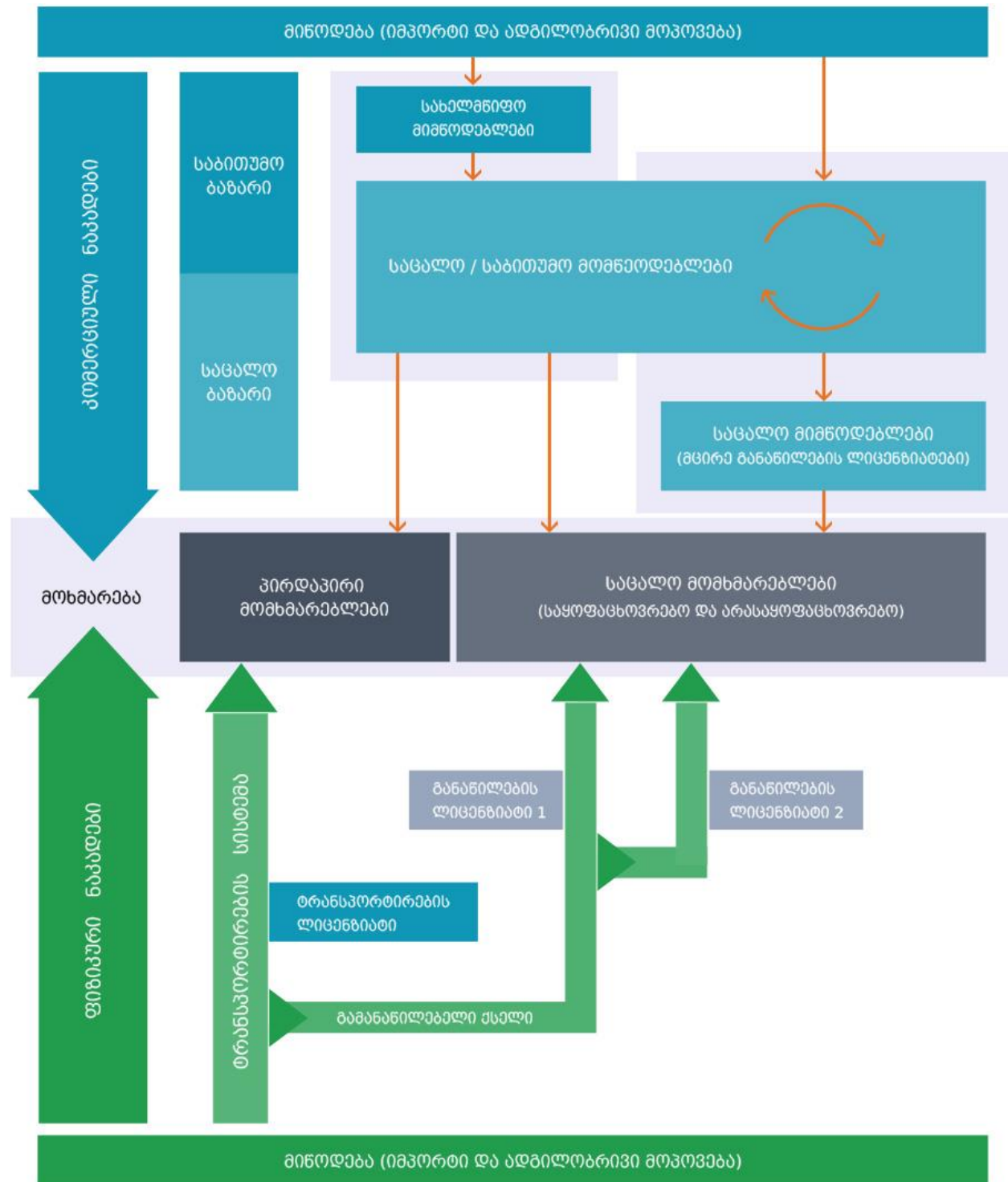
3. კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები

კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხების კუთხით, კომპანია, ვინაიდან მისი 100% წილის მფლობელს წარმოადგენს სახელმწიფო, სავალდებულოდ მოქმედებს სახელმწიფო შესყიდვების კანონმდებლობის ფარგლებში, რაც, თავის მხრივ, ითვალისწინებს „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის სრული დაცვით შესყიდვების განხორციელებას. შესაბამისად, სხვა ღონისძიებების ჩატარება კომპანიას არ ესაჭიროება.

4. კომპანიის ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა

შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ წარმოადგენს ერთადერთ ლიცენზირებულ საწარმოს, რომელიც საქართველოს ტერიტორიაზე ახორციელებს ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირებას, როგორც მოსახლეობისათვის, ასევე, საწარმოო დანიშნულებითა და ელექტროენერგიის გენერაციის ობიექტებისათვის. აღნიშნული სალიცენზიო პირობების დაცვის მონიტორინგს ახორციელებს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია (სემეკი), რომელიც ასევე შესაბამისი მეთოდოლოგიის ფარგლებში ახორციელებს კომპანიის, როგორც რეგულირებადი საწარმოს, მარეგულირებელ აუდიტს. სემეკივე ადგენს ბუნებრივი გაზის მიწოდების, ტრანსპორტირებისა და განაწილების საქმიანობის განხორციელების სამართლებრივი ურთიერთობების ჩარჩოებს და შესაბამისად ქმნის ბუნებრივი გაზის სექტორის ბაზრის ბიზნეს მოდელს, რომელიც შემდეგნაირად გამოიყურება:

4. კომპანიის ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა (გაგრძელება)

4. კომპანიის ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ზემოაღნიშნულის შესაბამისად გამოიყურება ბიზნესგარემო, რომელშიც კომპანია ძირითად საქმიანობას - ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირებას და ასევე 2021 წლიდან უკვე ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთებას ახორციელებს და მომავალშიც განაგრძობს. ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების მხრივ, 2021 წელს კომპანია 100-ზე მეტ მომხმარებელს მოემსახურა, რომლებიც აერთიანებს საქართველოს ტერიტორიაზე ლიცენზირებულ ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელ კომპანიებს, მიმწოდებლებს, ასევე ელექტროენერგიის გენერაციის ობიექტებს, მსხვილ საწარმოებს და მცირე და საშუალო ბიზნესს. ვინაიდან კომპანია წარმოდგენს რეგულირებად საწარმოს, სემეკი ადგენს ხელშეკრულების პროექტს, რომლითაც კომპანია ახორციელებს ურთიერთობას მის მომხმარებლებთან, შესაბამის საქმიანობასთან დაკავშირებული ნებისმიერი არაორდინალური საკითხი, რომელსაც არ მოიცავს ხელშეკრულება და მოქმედი კანონმდებლობა, განიხილება მხარეებსა და სემეკთან ერთად და მსჯელობისა და მოლაპარაკების შედეგად, შესაბამის სამართლებრივ სახეს იძენს. აღსანიშნავია, რომ ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ზემოაღნიშნული ხელშეკრულება ფორმდება პოტენციური მომხმარებლის მიერ წარმოდგენილი შესაბამისი განაცხადის საფუძველზე, სადაც მოცემული უნდა იყოს ქსელზე ბუნებრივი გაზის მიწოდებისა და მიღების პუნქტები და თან ერთვოდეს ბუნებრივი გაზის შესყიდვის ხელშეკრულება.

რაც შეეხება ტრანსპორტირების საქმიანობის განხორციელებისას კომპანიის მიერ დანახარჯების პროდუქციად გარდაქმნის პროცესს, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ და ასევე ფინანსურსა და მმართველობის ანგარიშგებაში არის მიმოხილული, სემეკი ახორციელებს ტრანსპორტირების ტარიფის დადგენას მარეგულირებელი აუდიტის შედეგების საფუძველზე. მარეგულირებელი აუდიტი არის პროცესი, რომლის დროსაც სემეკი სწავლობს რეგულირებადი საწარმოს - შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ - რეგულირებადი საქმიანობასთან - ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირებასთან - დაკავშირებულ ყველა დანახარჯს, ადასტურებს მათ მიზნობრიობას და შესაბამისად ასახავს ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ტარიფს დანახარჯების ბაზაში, რის საფუძველზეც კომპანიის, ასევე მიზნობრივად დასაბუთებულ საინვესტიციო საქმიანობასთან ერთად, ადგენს შესაბამის მომსახურების ტარიფს, რასაც ითვალისწინებს ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ხელშეკრულება და რის საფუძველზეც კომპანია მომხმარებლებისაგან იღებს შესაბამის შემოსავალს. რაც შეეხება ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთებას, აქაც ძირითად სამართლებრივ ჩარჩოს, ხელშეკრულების პირობებსა და მომსახურების ანაზღაურებას ადგენს სემეკი. მომსახურების ანაზღაურება კომპანიასთან კონსულტაციის შედეგად შემუშავებულია მიერთებასთან დაკავშირებული ხარჯებიდან გამომდინარე და დამტკიცებულია ბუნებრივი გაზის ქსელის წესების მიხედვით თითოეულ დადგმულ სიმძლავრეზე.

ბიზნეს მოდელში განსახორციელებელი ცვლილებების მხრივ, რაც უფრო დეტალურად არის მიმოხილული მმართველობის ანგარიშგებაში კომპანიის განვითარების გეგმების კუთხით, შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიამ“ „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, ბუნებრივი გაზის გადამცემი სისტემის ოპერატორის სტატუსისა და ლიცენზიის მოპოვება უნდა განახორციელოს 2022 წლის ბოლოსათვის. აღნიშნული პროცესი ითვალისწინებს ბუნებრივი გაზის გადამცემის საქმიანობის განცალკევებას სხვა კონკურენტული საქმიანობებისაგან (წარმოება/მიწოდება/ვაჭრობა). სემეკის მიერ კომპანიაზე ბუნებრივი გაზის გადამცემის ლიცენზიის გაცემის შემდეგ, მისი ძალაში შესვლიდან ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების საქმიანობას, ზემოაღნიშნულ ბაზრის მოდელში, ჩაანაცვლებს ბუნებრივი გაზის გადამცემა.

5. კომპანიის საქმიანობის რისკების ანალიზი

კომპანიას გააჩნია სასამართლო დავები სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციასთან“, სადაც კორპორაცია კომპანიას სთხოვს 10,140 ათასი ლარის და 1,552 ათასი ლარის ზარალის ანაზღაურებას და შპს „ჯეოტრანსგაზთან“, სადაც კონტრაგენტი სთხოვს მიყენებული ზიანის, 21,824 ათასი აშშ დოლარის ანაზღაურებას, რომელიც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 67,602 ათას ლარს. პირველ შემთხვევაში საქმე უზენაეს სასამართლოში იმყოფება, თუმცა საქალაქო სასამართლოსა და სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებებით შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ გამართლდა, შესაბამისად კომპანია არ მოელის რომ უზენაესი სასამართლოს მიერ განსხვავებული გადაწყვეტილება შესაძლებელია იქნეს მიღებული. რაც შეეხება მეორე სარჩელს, აქაც საქმის შესწავლიდან გამომდინარე, შპს „ჯეოტრანსგაზის“ მიერ მტკიცებულებების არ ქონის და არაობიექტურობის გამო, კომპანია არ მოელის ფინანსურ რისკებს აღნიშნული დავებიდან.

5. კომპანიის საქმიანობის რისკების ანალიზი (გაგრძელება)

2022 წლის თებერვალში რუსეთის ფედერაციამ დაიწყო ფართომასშტაბიანი ომი უკრაინაში, რამაც გამოიწვია მთელი რიგი სანქციები რუსეთის ფედერაციაზე, რუსულ კომპანიებსა და ფიზიკურ პირებზე. სანქციები შეეხო ტრანზიტის მომსახურების დამკვეთს - შპს „გაზპრომ ექსპორტსაც“, რაც რისკის ქვეშ აყენებს კომპანიის მისაღებ შემოსავლებს ტრანზიტის მომსახურების გაწევიდან. ხელმძღვანელობა არ მოელის აღნიშნული საკითხიდან გამომდინარე მნიშვნელოვან უარყოფით ცვლილებებს ფუნქციონირებასთან დაკავშირებით, შემდეგი გარემოებების გამო:

- ანგარიშგების შედგენის მომენტისათვის ტრანზიტის მომსახურება უპრობლემოდ ხორციელდება და შეფერხებას ადგილი არ ჰქონია;
- ბანკი, რომლის საშუალებითაც ხორციელდება ტრანზიტის საფასურის ანაზღაურება, ამ ეტაპზე სანქცირებულია არ არის.

გარდა ამისა, უკიდურეს შემთხვევაში, ვინაიდან ბუნებრივი გაზის ტრანზიტის მომსახურება ხორციელდება სომხეთისათვის, რომელიც გაზის საბოლოო მომხმარებელს წარმოადგენს, შესაძლებელია სახელშეკრულებო ურთიერთობების, მათ შორის ანაზღაურების კუთხით, სხვაგვარად ჩამოყალიბებაც. ზემოთ აღნიშნული საკითხებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისია კომპანიისათვის.

კომპანიის ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკებიდან გამომდინარე, აღსანიშნავია, მომხმარებლების მიერ აღრიცხვის საშუალებების ცდომილებიდან გამომდინარე „ზედმეტად/აღურიცხავად“ მოხმარებული ბუნებრივი გაზის მოცულობა, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს ბუნებრივი გაზის დანაკარგების მოცულობის ზრდა და გაზარდოს კომპანიის შესაბამისი ხარჯი. ზემოაღნიშნული რომ განვმარტოთ, ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთებული სუბიექტები, რომლებიც სარგებლობენ ტრანსპორტირების მომსახურებით, მათ მიერ შესყიდულ ბუნებრივ გაზს იღებენ შესაბამის მიწოდების პუნქტში. ნებისმიერი ასეთი პუნქტი აღჭურვილია ბუნებრივი გაზის აღრიცხვის საშუალებებით, რომელიც ტრანსპორტირებული გაზის მოცულობის შესახებ იძლევა ინფორმაციას. ბუნებრივია, აღრიცხვის საშუალებების ტიპიდან გამომდინარე, დასაშვებია გარკვეული ცდომილება, თუმცა, იმისათვის, რომ კომპანიას ჰქონდეს ინფორმაცია, არის თუ არა ცდომილება დასაშვები ზღვრების ფარგლებში, შესაბამისი სტრუქტურული ერთეული მუდმივ რეჟიმში ახორციელებს მათ შემოწმებას და პრობლემის აღმოჩენის შემთხვევაში, საექსპერტო მომსახურების საშუალებით, ადგენს ფაქტობრივი ცდომილების პროცენტულობას. გარდა ამისა, აღსანიშნავია ისეთი შემთხვევები, როდესაც კომპანიის მომხმარებლები, ბუნებრივი გაზის აღრიცხვის კვანძის გვერდის ავლით, ბუნებრივი გაზის უკანონო მოხმარებით, ზიანს აყენებენ კომპანიას. ასეთი შემთხვევების გამოვლენის მიზნით, კომპანია უწყვეტ რეჟიმში ახორციელებს ტრანსპორტირების ქსელზე მიერთებული პირდაპირი მომხმარებლების კუთვნილი მიწოდების პუნქტების მონიტორინგს. 2021 წელს ზემოთხსენებული ტიპის მნიშვნელოვანი შემთხვევები არ გამოვლენილა.

6. საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

ოპერატიული მართვის სამსახურისა და კომპანიის ფილიალების მიერ 2021 წლის განმავლობაში პერიოდულად ხდებოდა საავარიო-სალიკვიდაციო სამუშაოების წარმოება, საიდანაც გამოვყოფთ რამდენიმეს: ცენტრალური ფილიალისა და კახეთის სამმართველოს მიერ 2021 წლის მაისში, 09:00 საათიდან 15:00 საათამდე გორი ქარელის 29,6კმ-ზე, დ700 მაგისტრალზე შეიცვალა აგარის განშტოების დ200 მილი 800 მეტრამდე. ჯამურად სამუშაოებისათვის საჭირო იყო 6 საათი. ჩრდილოეთის ფილიალის მიერ 2021 წლის სექტემბერში 13:00-17:00 საათებში - ვარდისუბნის გგს-ზე განხორციელდა ავარიის სალიკვიდაციო სამუშაოები, რასაც ჯამურად დასჭირდა 4 საათი. დასავლეთის ფილიალის მიერ 2021 წლის მაისის თვეში ზესტაფონის განშტოებაზე შეიცვალა კოროზირებული მონაკვეთი, რისთვისაც საჭირო იყო 8 საათი.

7. გამოყენებული პოლიტიკების აღწერა

როგორც ზემოთ აღინიშნა, კომპანია 2023 წლიდან, შესაბამისი პროცედურების გავლის შემდგომ, საქმიანობას გააგრძელებს როგორც ბუნებრივი გაზის გადამცემი სისტემის ოპერატორი. შესაბამისად, ბუნებრივი გაზის ქსელის წესებისა და მარეგულირებელი კანონმდებლობის შესაბამისად, ასევე ბუნებრივი გაზის ბაზრის მოდელის კონცეფციის შესახებ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 2 სექტემბრის 447 დადგენილების თანახმად დაფუძნდა ახალი კომპანია შპს „საქართველოს გაზის ბირჟა“, რომლის 50% წილის მფლობელიც არის შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ და რომლის ერთ-ერთ ფუნქციასაც, მისი ამოქმედების შემდგომ, წარმოადგენს ქსელის წესებით განსაზღვრული ბუნებრივი გაზის გადაცემის მომსახურების შესრულების დროს დაბალანსების უზრუნველყოფა.

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2022 წლის 29 აპრილს შემდეგი პირის მიერ:

გენერალური დირექტორი

მ. შალამბერიძე

ფინანსური დეპარტამენტის
უფროსი

მ. არობელიძე

შპს საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია

მმართველობის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(‘000 ლარში)

7. გამოყენებული პოლიტიკების აღწერა

როგორც ზემოთ აღინიშნა, კომპანია 2023 წლიდან, შესაბამისი პროცედურების გავლის შემდგომ, საქმიანობას გააგრძელებს როგორც ბუნებრივი გაზის გადამცემი სისტემის ოპერატორი. შესაბამისად, ბუნებრივი გაზის ქსელის წესებისა და მარეგულირებელი კანონმდებლობის შესაბამისად, ასევე ბუნებრივი გაზის ბაზრის მოდელის კონცეფციის შესახებ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 2 სექტემბრის 447 დადგენილების თანახმად დაფუძნდა ახალი კომპანია შპს „საქართველოს გაზის ბირჟა“, რომლის 50% წილის მფლობელიც არის შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ და რომლის ერთ-ერთ ფუნქციასაც, მისი ამოქმედების შემდგომ, წარმოადგენს ქსელის წესებით განსაზღვრული ბუნებრივი გაზის გადაცემის მომსახურების შესრულების დროს დაბალანსების უზრუნველყოფა.

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2022 წლის 29 აპრილს შემდეგი პირის მიერ:

გენერალური დირექტორი

ფინანსური დეპარტამენტის
უფროსი

მ. შალამბერიძე

მ. არობელიძე